

JAARVERSLAG
2018

ANNUAL REPORT
2018

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN
ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

A I V

JAARVERSLAG 2018 ANNUAL REPORT

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN
ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

AIV

Table of contents

FOREWORD	5
ADVISORY REPORTS PUBLISHED IN 2018	9
GOVERNMENT RESPONSES TO PREVIOUS ADVISORY REPORTS	15
ADVISORY REPORTS CURRENTLY IN PREPARATION	17
TASKS AND WORKING METHODS	21
FINANCE	23
COMPOSITION OF THE AIV AND ITS PERMANENT COMMITTEES	24
AIV UNIT	27

ANNEXES

WORK PROGRAMME FOR 2018-2020

LIST OF ABBREVIATIONS

LIST OF ADVISORY REPORTS AND LETTERS PUBLISHED BY THE AIV

Inhoudsopgave

WOORD VOORAF	5
IN 2018 UITGEBRACHTE ADVIEZEN	9
REACTIES OP EERDERE ADVIEZEN	15
ADVIEZEN IN BEHANDELING	17
TAAK EN WERKWIJZE	21
FINANCIËLE VERANTWOORDING	23
SAMENSTELLING AIV EN PERMANENTE COMMISSIES	24
STAF VAN DE AIV	27

BIJLAGEN

WERKPROGRAMMA VOOR 2018-2020

LIJST MET AFKORTINGEN

LIJST VAN GEPUBLICEEERDE ADVIEZEN

Foreword

THE CURRENT STATE OF INTERNATIONAL RELATIONS IS OFTEN described as a 'new Cold War'. This characterisation appears to be supported by developments such as Russia's annexation of Crimea, the crisis surrounding the Intermediate-Range Nuclear Forces (INF) Treaty and rising tensions between the US and China. Is history repeating itself? Nothing could be further from the truth. The Cold War was characterised by an ideological conflict, a clear division of the world into power blocs, relatively predictable behaviour by the key players and scope for the conclusion of international agreements. The circumstances in 2019 are completely different. The international situation has become confusing and unstable. The post-war multilateral global order is in danger of collapse, and the certainties of the past – transatlantic cooperation, European integration and respect for human rights – appear to have been eroded. It is unclear what will replace them, and the outlook is uncertain. The bipolar world has made way for a multipolar one, and US leadership and power are in decline just as China is becoming more powerful and influential on many fronts. Cyber threats and artificial intelligence do not respect geographical borders and have a potentially huge impact. Now more than ever, climate change and the growing gap between rich and poor call for a joint approach.

In this day and age, unexpected problems are constantly arising. Who could have anticipated the British withdrawal from the EU, a US president who openly questions the value of NATO, far-reaching Chinese and Russian interference in Central and Eastern European countries, the collapse of arms control agreements and the emergence of 'illiberal democracies' within the EU? Now more than ever, it seems that Europe will have to fend for itself and make collective strategic choices if it wishes to retain its influence and continue protecting its own values and interests. In the past year, the EU has once again devoted a lot of time and attention to ensuring an orderly UK withdrawal. At the time of writing, it remains unclear what will happen on or after 29 March 2019. The fact that the other 27 member states have managed to act in concert and present a united front is positive and encouraging, as is the dampening of calls to leave the EU in other member states. Regardless of the manner in which Brexit ultimately comes to pass the consequences will be disastrous, primarily for the UK but definitely also for the EU.

WOORD VOORAF

EEN 'NIEUWE KOUDE OORLOG' IS EEN VEELGEHOORDE karakterisering van de actuele stand van de internationale betrekkingen. Ontwikkelingen als de annexatie van de Krim door Rusland, de crisis rond het INF-verdrag en de oplopende spanningen tussen de VS en China zouden hierop duiden. Keren oude tijden terug? Niets is minder waar. Tijdens de Koude Oorlog was sprake van een ideologisch conflict, een heldere indeling in machtsblokken, min of meer voorspelbaar gedrag van de hoofdrolspelers en ruimte voor het afsluiten van internationale verdragen. Anno 2019 zijn we in een totaal andere constellatie terechtgekomen. De internationale situatie is verwarrend en instabiel geworden. De multilaterale wereldorde van na 1945 dreigt uiteen te vallen en de ankers van weleer – trans-Atlantische samenwerking, Europese integratie en respect voor mensenrechten – lijken te zijn losgeslagen. Het is niet duidelijk wat hiervoor in de plaats komt, het beeld is diffuus. De bipolaire wereld heeft plaatsgemaakt voor een multipolaire wereld, de sturende rol en de machtspositie van de VS nemen in belang af terwijl China op veel fronten machtiger en invloedrijker wordt. Cyber en kunstmatige intelligentie storen zich niet aan grenzen en hebben potentieel grote impact. Klimaatverandering en de groeiende tegenstelling tussen arm en rijk vragen meer dan ooit om een gezamenlijke aanpak.

Vandaag de dag komen onverwachte vraagstukken op ons af. Wie hield er ooit rekening met een Brits vertrek uit de EU, een Amerikaanse president die openlijk het nut van de NAVO in twijfel trekt, vergaande Chinese en Russische bemoeienis met Centraal- en Oost-Europese landen, teloorgang van wapenbeheersingsafspraken en "illiberale democratieën" binnen de Europese Unie? Europa lijkt meer dan ooit op zichzelf aangewezen en zal in gezamenlijkheid strategische keuzes moeten maken wil de EU een factor van belang blijven en de eigen waarden en belangen kunnen blijven verdedigen. In de EU is het afgelopen jaar opnieuw veel aandacht en tijd besteed aan een ordelijk verloop van het vertrek van de Britten. Ten tijde van het schrijven van dit woord vooraf is nog altijd niet duidelijk wat er op of na 29 maart 2019 staat te gebeuren. Het feit dat de overige lidstaten in staat zijn geweest eensgezind te blijven en het front gesloten te houden, is een positief en hoopvol gegeven evenals het verstommen van oproepen in andere lidstaten om uit de EU te treden. Op welke wijze de Britten de EU ook zullen verlaten, de gevolgen zijn hoe dan ook desastreus, in de eerste plaats voor het Verenigd Koninkrijk zelf maar zeker ook voor de EU.

De aanvankelijk voortvarende samenwerking tussen de Franse president Macron en de Duitse bondskanselier Merkel lijkt vaart te verliezen. De binnenlandse problemen in Frankrijk en het naderende politieke afscheid van de bondskanselier zijn hieraan mede debet. En toch zal de EU, zoals elke keer weer in de Europese geschiedenis, het uiteindelijk moeten hebben van de Frans-Duitse motor. De actuele situatie stelt ook een land als Nederland voor scherpe keuzes, juist ook na het vertrek van het Verenigd Koninkrijk. Dit vraagt om politieke moed en verbeeldingskracht.

In het op 7 september 2018 gepubliceerde advies *'Coalitievorming na de Brexit'*, opgesteld op verzoek van de Tweede Kamer, wordt ingegaan op de positionering van Nederland. In dit advies bepleit de AIV vergroting van het handelingsvermogen en een strategische heroriëntatie op het Europese narratief. De mondiale uitdagingen op het gebied van veiligheid, migratie, klimaatverandering en modernisering van de economie vragen om een Unie die meer doet dan markten vrijmaken. Er is behoefte aan een Unie die de lidstaten actief ondersteunt om de Europese manier van leven te helpen beschermen en ontplooiën. Nieuwe coalitievorming veronderstelt naar het oordeel van de AIV dat Nederland zijn visie op de Europese integratie verder ontwikkelt en daarin prioriteiten aanbrengt. De ambitie om een rol te spelen op het Frans-Duitse speelveld dwingt tot het formuleren van positieve Europese doelstellingen, niet alleen van wat we beslist niet willen.

Op 10 juli 2018 is het advies *'Fundamentele rechten in het Koninkrijk: eenheid in bescherming'* gepubliceerd, een advies dat eigener beweging is opgesteld. De AIV vraagt aandacht voor het feit dat binnen het Koninkrijk der Nederlanden een tweedeling in mensenrechten dreigt te ontstaan. Mensenrechtenverdragen die door het Koninkrijk zijn ondertekend, zoals het VN Gehandicapten-verdrag, het Europese Verdrag voor het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, zijn vaak alleen in Nederland van kracht. De AIV adviseert daarom dat na ondertekening van een verdrag altijd voor ieder Koninkrijksland een plan van aanpak wordt opgesteld en pleit verder voor een sterkere rol voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De jaarlijkse themadag, die op 2 november 2018 plaatsvond, stond in het teken van de betekenis van kunstmatige intelligentie voor de internationale betrekkingen onder de

The initially dynamic cooperation between President Emmanuel Macron of France and German Chancellor Angela Merkel appears to be running out of steam. This can be partly blamed on France's domestic problems and Merkel's impending political exit. Nevertheless, as always, the EU will ultimately need to fall back on the Franco-German engine of European integration. The current situation also presents a country like the Netherlands with a number of stark choices, especially after the UK's withdrawal, which will require political courage and imagination. In its advisory report on *'Forming Coalitions in the EU after Brexit'*, prepared at the request of the House of Representatives and published on 7 September 2018, the AIV discusses how the Netherlands should position itself after Brexit. It also advocates increasing the EU's capacity to act and a strategic reorientation of the European narrative. Global challenges relating to security, migration, climate change and modernisation of the economy call for a Union that does more than liberalise markets. What is needed is a Union that actively supports its member states in protecting and developing the European way of life. In the AIV's opinion, a new approach to coalition-forming will require the Netherlands to further develop its vision on European integration and set priorities. The ambition to play a role on the Franco-German playing field calls for the formulation of positive European objectives, and not only a focus on what we definitely do not want.

On 10 July 2018, the AIV published an advisory report on *'Fundamental Rights in the Kingdom of the Netherlands: Equivalent Protection in All Parts of the Kingdom'*, which it had prepared on its own initiative. In this report, the AIV draws attention to the fact that the Kingdom of the Netherlands is faced with the prospect of a two-tier human rights system. In many cases, human rights treaties that have been signed by the Kingdom, such as the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities and the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, only apply in the Netherlands. The AIV therefore advises the government to always draft a plan of action for implementing newly signed human rights treaties in every country and territory of the Kingdom and to strengthen the role of the Ministry of the Interior and Kingdom Relations in this regard.

The AIV's annual seminar, entitled *'Artificial Intelligence: Who's in Charge?'*, was held on 2 November 2018 and focused on the impact of artificial intelligence (AI) on international relations. Over the coming decades, the rise of AI will have far-reaching economic, military and political consequences. The main themes of the seminar included the opportunities and risks associated with AI, cybersecurity, the importance of human control, the position of Europe, the implications of AI for the rule of law, and the ethical and social issues at stake. Introductory remarks were provided by Jochem de Groot (Director of Corporate Affairs at Microsoft Nederland), Ms Marietje Schaake (member of the European Parliament for D66/ALDE) and Jeroen van der Hoven (Professor of Ethics and Technology at Delft University of Technology). The AIV intends to publish several advisory reports on this issue in the coming years. The specific topics of these reports are listed in the AIV Work Programme for 2019-2021.

In 2018, the AIV launched several advisory processes that will result in the publication of new advisory reports in 2019. One of these advisory processes has already been completed. On 31 January 2019, the AIV published an advisory report on *'Nuclear Weapons in a New Geopolitical Reality: An Urgent Need for New Arms Control Initiatives'* in which it analyses recent developments relating to nuclear weapons. The AIV believes that everything possible must be done to prevent any nuclear weapon from exploding ever again. However, a new nuclear arms race looms, and it is therefore vital to promote consultations between the nuclear powers. Among its various recommendations, the AIV calls for the creation of an authoritative international commission, a more forceful European stance in favour of preserving the INF Treaty, a strategic dialogue with Russia, a solid conventional defence capability and the continuation of the current nuclear task of Dutch fighter aircraft when the F-35 is introduced.

The AIV is also working on an advisory report on human rights and the Sustainable Development Goals (SDGs). Its central question is how Dutch commitment to the SDGs and Dutch human rights policy can reinforce each other.

The main question in the advisory process on EU-China relations is whether and, if so, how enhancing the effectiveness of EU action in its security and foreign policy

titel *'Artificial Intelligence: wie heeft de macht?'*. De opmars van AI heeft de komende decennia ingrijpende gevolgen op economisch, militair en politiek gebied. De kansen en risico's van AI, cyberveiligheid, het belang van menselijke controle, de positie van Europa en de ethische, rechtsstatelijke en maatschappelijke vraagstukken vormen de centrale thema's. Als inleiders traden op drs. Jochem de Groot (Director Corporate Affairs Microsoft Nederland), drs. Marietje Schaake (lid van het Europees Parlement voor D66/ALDE) en prof. dr. Jeroen van der Hoven (hoogleraar Ethiek en Techniek aan de TU Delft). De AIV is voornemens de komende tijd over dit onderwerp adviezen uit te brengen, de specifieke onderwerpen zijn opgenomen in het werkprogramma 2019-2021.

In 2018 heeft de AIV verschillende adviestrajecten ter hand genomen die in 2019 in nieuwe adviezen zullen resulteren. Eén adviestraject is inmiddels voltooid. Op 31 januari 2019 verscheen het advies *'Kernwapens in een nieuwe geopolitieke werkelijkheid. Hoog tijd voor nieuwe wapenbeheersingsinitiatieven'*. In dit advies wordt uitgebreid stilgestaan bij de actuele ontwikkelingen met betrekking tot kernwapens. De AIV is van oordeel dat alles op alles moet worden gezet om te voorkomen dat ooit weer een kernwapen tot ontploffing komt. Een nieuwe kernwapenwedloop dreigt evenwel en daarom is het dringend nodig overleg tussen de kernwapenmogendheden te bevorderen. De AIV bepleit onder meer de oprichting van een gezaghebbende internationale commissie, een krachtiger Europees pleidooi voor het behoud van het INF-verdrag, een strategische dialoog met Rusland, een solide conventionele defensie en voortzetting van de huidige nucleaire taak van de Nederlandse jachtvliegtuigen bij de invoering van de F-35.

Verder wordt gewerkt aan een advies over Mensenrechten en de Sustainable Development Goals met als centrale vraag hoe de Nederlandse inzet op de SDG's en het Nederlandse mensenrechtenbeleid elkaar wederzijds kunnen versterken.

In het adviestraject EU-China staat de vraag centraal op welke wijze versterking van de effectiviteit van het Europees optreden op het terrein van het Europees Veiligheids- en Buitenlands Beleid en het Handels- en Investeringsbeleid antwoord kunnen bieden op de rol en invloed van China in de EU.

In een briefadvies over het internationale klimaatbeleid gaat de AIV in op de vraag hoe Nederland zijn internationale

diplomatieke, handels- en hulpstrategie kan optimaliseren met het oog op het verbeteren van de effectiviteit van het wereldwijde klimaatveranderingsbeleid.

Deze adviezen zullen naar verwachting in de eerste helft van 2019 worden gepubliceerd.

Op 14 februari 2018 is dr. R.F.M. Lubbers overleden. Ruud Lubbers heeft als eerste voorzitter van de AIV de basis gelegd voor geïntegreerde advisering op het terrein van internationale betrekkingen. De AIV is hem zeer erkentelijk voor de oplossingsgerichte en inspirerende wijze waarop hij zijn voorzitterschap heeft bekleed.

Prof. dr. L.J. Van Middelaar is per 1 april 2018 benoemd als lid van de raad. Hij is prof.dr. A. van Staden opgevolgd als voorzitter van de Commissie Europese Integratie.

De actuele internationale situatie roept vele vragen op en vraagt om duiding en heldere adviezen, meer dan ooit. De AIV is graag bereid hieraan zijn bijdrage te blijven leveren.

Jaap de Hoop Scheffer

Voorzitter AIV

and its trade and investment policy can provide a response to China's role and influence in the EU.

In an advisory letter on international climate policy, the AIV is examining how the Netherlands can optimise its international diplomatic, commercial and aid strategies with a view to enhancing the effectiveness of global policy on climate change.

The AIV aims to publish these advisory reports in the first half of 2019.

The AIV was saddened to learn of the passing of Dr R.F.M. Lubbers on 14 February 2018. In his role as the first chair of the AIV, Ruud Lubbers laid the foundations for the integrated advisory process in the field of international relations. The AIV is very grateful to him for the constructive and inspiring manner in which he performed his duties as chair.

Professor L.J. Van Middelaar was appointed as a member of the AIV with effect from 1 April 2018. He succeeded Professor A. van Staden as chair of the European Integration Committee.

The current international situation raises many questions. Under these circumstances, sound analysis and clear-headed advisory reports are more vital than ever. The AIV is ready and able to continue its contribution in this regard.

Jaap de Hoop Scheffer

Chair, AIV

IN 2018 UITGEBRACHTE ADVIEZEN

Advisory reports published in 2018

IN 2018 THE AIV PUBLISHED TWO ADVISORY REPORTS:

- Advisory report no. 107: *Fundamental Rights in the Kingdom of the Netherlands: Equivalent Protection in All Parts of the Kingdom. Theory and Practice of Territorial Limitations on the Application of Human Rights Treaties upon Ratification* (June 2018)
- Advisory report no. 108: *Forming Coalitions in the EU after Brexit: Alliances for a European Union That Modernises and Protects* (July 2018)

Advisory report no. 107: *Fundamental Rights in the Kingdom of the Netherlands: Equivalent Protection in All Parts of the Kingdom. Theory and Practice of Territorial Limitations on the Application of Human Rights Treaties upon Ratification*

The subject of this advisory report – territorial limitations within the Kingdom of the Netherlands on the application of human rights treaties upon ratification – was included in the work programme for 2017-2019 at the initiative of the AIV. It was thus not based on a request for advice from the government or the States General. The report was prepared by a committee consisting of Professor E.M.H. Hirsch Ballin (chair), Professor J.H. Gerards, Professor R.A. Lawson and R.A.G. Dekker (executive secretary). They were assisted by M. Guldemond and N.S. Bagga (trainees). On 10 July 2018, Professor Hirsch Ballin presented the report to the State Secretary for the Interior and Kingdom Relations, Raymond Knops.

In this report, the AIV notes that the Kingdom of the Netherlands is faced with the prospect of a two-tier human rights system. In many cases, human rights treaties that have been signed by the Kingdom only apply in the Netherlands. Dutch citizens in the Caribbean part of the Kingdom thus have fewer rights than their fellow citizens in the European part of the Kingdom.

Since 10 October 2010, the Kingdom of the Netherlands has consisted of four countries: the Netherlands, Aruba, Curaçao and St Maarten. In addition, the country of the Netherlands has three 'special municipalities' in the Caribbean: Bonaire,

IN 2018 HEEFT DE AIV TWEE ADVIEZEN UITGEBRACHT:

- Advies nummer 107: *Fundamentele rechten in het Koninkrijk: eenheid in bescherming. Theorie en praktijk van territoriale beperkingen bij de ratificatie van mensenrechtenverdragen* (juni 2018)
- Advies nummer 108: *Coalitievorming na de Brexit: allianties voor een Europese Unie die moderniseert en beschermt* (juli 2018)

ADVIES nummer 107: *Fundamentele rechten in het Koninkrijk: eenheid in bescherming. Theorie en praktijk van territoriale beperkingen bij de ratificatie van mensenrechtenverdragen*

Het onderwerp van bovengenoemd advies – de territoriale beperking binnen het Koninkrijk der Nederlanden bij de ratificatie van mensenrechtenverdragen – was op initiatief van de AIV in het werkprogramma 2017-2019 opgenomen. Er lag daarom geen adviesaanvraag van de regering of de Staten-Generaal aan ten grondslag. Het advies werd voorbereid door prof.dr. E.M.H. Hirsch Ballin (voorzitter), prof. mr. J.H. Gerards, prof.dr. R.A. Lawson en drs. R.A.G. Dekker MSc (secretaris). Zij werden bijgestaan door M. Guldemond en N.S. Bagga (stagiaires). Op 10 juli 2018 bood dhr. Hirsch Ballin het advies aan staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Raymond Knops aan.

In het advies constateert de AIV dat binnen het Koninkrijk der Nederlanden een tweedeling in mensenrechten dreigt te ontstaan. Mensenrechtenverdragen die door het Koninkrijk zijn ondertekend, zijn vaak alleen in Nederland van kracht. Staatsburgers in het Caribische deel van het Koninkrijk hebben daardoor minder rechten dan hun Europese medeburgers.

Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat sinds 10 oktober 2010 uit vier landen: Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Nederland heeft bovendien drie 'bijzondere gemeenten' in het Caribisch gebied: Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES). Mensenrechtenverdragen die door het Koninkrijk zijn ondertekend horen in alle landen en gebiedsdelen van het Koninkrijk van kracht te zijn. In de praktijk wordt echter voor Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden een uitzondering gemaakt. Zij moeten vaak eerst nog wetten en regels opstellen om de afspraken in een verdrag uit te kunnen voeren. Dikwijls ontbreekt het aan menskracht, maar ook aan aandacht voor het belang van gelding in het hele Koninkrijk – ook bij de Nederlandse

overheid. Medegelding van een mensenrechtenverdrag wordt vervolgens op de lange baan geschoven. Dit leidt ertoe dat staatsburgers in het Caribische deel van het Koninkrijk minder rechten hebben dan hun Europese medeburgers.

Terwijl de Nederlandse regering stelt dat mensenrechten voor iedereen, altijd en overal moeten gelden, is dat binnen het Koninkrijk zelf niet het geval. Dit ondergraaft de internationale geloofwaardigheid van het Nederlandse mensenrechtenbeleid. Tijdens het laatste VN-mensenrechtenexamen (Universal Periodic Review) van het Koninkrijk in 2017 drongen onder andere Australië, de Russische Federatie en Peru erop aan dat de mensenrechtenverschillen tussen Nederland en het Caribische deel van het Koninkrijk worden opgeheven.

De AIV meent dat mensenrechtenverdragen moeten gelden in alle landen van het Koninkrijk. Uitzonderingen kunnen altijd slechts tijdelijk zijn én moeten door de Koninkrijksregering overtuigend worden gerechtvaardigd. De AIV adviseert de regering dat voor de uitvoering van ieder mensenrechtenverdrag standaard een stappenplan voor alle landen van het Koninkrijk wordt opgesteld. Als grootste partner binnen het Koninkrijk moet Nederland hierin het voortouw nemen, in goede samenwerking en op basis van gelijkwaardigheid. De coördinerende rol van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dient daartoe worden versterkt. De Staten-Generaal moeten jaarlijks over de voortgang van de stappenplannen worden geïnformeerd in de toelichting op de begroting Koninkrijksrelaties. Tenslotte dient de kennis van Nederlandse ambtenaren over de structuur van het Koninkrijk en de samenwerking tussen de Koninkrijkslanden te worden vergroot.

Media-aandacht naar aanleiding van het advies

In het Antilliaans Dagblad en op verscheidende nieuwssites werd aandacht besteed aan dit advies waaronder door het ANP, De Telegraaf, BNN-Vara en Koninkrijksrelaties.nu.

Deskundigenbijeenkomst Eerste Kamer 11 december 2018

Naar aanleiding van het advies werd de heer Hirsch Ballin door de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties van de Eerste Kamer uitgenodigd voor deelname aan een deskundigenbijeenkomst over 'de verantwoordelijkheden voor de bescherming van mensenrechten van vluchtelingen,

St Eustatius and Saba (also known as the 'BES islands'). In principle, human rights treaties signed by the Kingdom should apply in all its countries and territories. In practice, however, an exception is made for Aruba, Curaçao, St Maarten and the BES islands, which often need to adopt laws and rules before they can implement the provisions of a treaty. This process is frequently hampered not only by a lack of capacity but also by a lack of awareness – even within the Dutch government – of the importance of application throughout the Kingdom. As a result, the extension of the application of human rights treaties is postponed indefinitely. Dutch citizens in the Caribbean part of the Kingdom consequently have fewer rights than their fellow citizens in the European part of the Kingdom.

Although the Dutch government states that human rights should apply to all people, in all places at all times, this is not the case within the Kingdom itself. This discrepancy undermines the international credibility of Dutch human rights policy. During the most recent Universal Periodic Review (UPR) of the Kingdom by the UN Human Rights Council in 2017, countries such as Australia, the Russian Federation and Peru pressed for action to eliminate differences in human rights between the European and Caribbean parts of the Netherlands.

The AIV believes that human rights should apply in all countries and territories of the Kingdom. Exceptions to this rule should only ever be of a temporary nature and must be convincingly justified by the Kingdom government. The AIV advises the government to always draft a step-by-step plan for implementing human rights treaties in all countries and territories of the Kingdom. As the largest partner within the Kingdom, the Netherlands should take the initiative in this regard, on the basis of effective cooperation and equality. The coordinating role of the Ministry of the Interior and Kingdom Relations in this regard should be strengthened. Once a year, in the Explanatory Memorandum accompanying the Kingdom Relations budget, the government should inform the States General of its progress in executing the implementation plan. Finally, it is vital to increase the knowledge of Dutch civil servants regarding the structure of the Kingdom and improve cooperation between the countries within it.

Media coverage

The *Antilliaans Dagblad* newspaper and various other media outlets, including the ANP news service, *De Telegraaf* newspaper, the independent broadcaster BNNVARA and the news website on Kingdom relations *Koninkrijksrelaties.nu*, devoted attention to the report.

Expert meeting in the Senate

Following the publication of the advisory report, the Permanent Committee on Kingdom Relations of the Dutch Senate invited Professor Hirsch Ballin to participate in an expert meeting on 11 December 2018 on 'the responsibility for protecting the human rights of refugees, asylum seekers and migrants in the framework of the Kingdom's constitutional relations'.

A report of this meeting (Parliamentary Paper 29 653) is available (in Dutch) at: <https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20190116/verslag_van_een/document3/f=/vkvixcnqtv3_opgemaakt.pdf>.

Government response

As of 31 December 2018, the AIV had not yet received the government's response to this advisory report.

Advisory report no. 108: Forming Coalitions in the EU after Brexit: Alliances for a European Union That Modernises and Protects

In a motion adopted on 16 May 2017 (see Parliamentary Paper 21 501, no. 1229), the House of Representatives asked the AIV to prepare an advisory report as a follow-up to its earlier report *Brexit Means Brexit: Towards a New Relationship with the UK*. Specifically, it asked the AIV to indicate how best and with whom to form coalitions in the EU, and what action would be needed to achieve that aim.

The report was prepared by a committee consisting of M. Sie Dhian Ho (chair), Professor M.O. Hosli, M. Krop, Professor L.J. van Middelaar, Professor C.W.A.M. van Paridon, Dr A. Schout, Professor M.L.L. Segers, Professor L.A.J. Senden, Professor A. van Staden, C.G. Trojan, M.C.B. Visser and N.P. van Zutphen of the European Integration Committee, Dr A.R. Korteweg of the Peace and Security Committee and A.R.

asielzoekers en migranten in de context van de staatkundige verhoudingen binnen het Koninkrijk'.

Het stenografisch verslag van deze bijeenkomst is als kamerstuk 29653 terug te vinden op <https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20190116/verslag_van_een>.

Kabinetsreactie

Op 31 december 2018 was nog geen kabinetsreactie ontvangen.

ADVIES nummer 108: *Coalitievorming na de Brexit: allianties voor een Europese Unie die moderniseert en beschermt*

Aanleiding voor dit advies vormde een op 16 mei 2017 aangenomen motie (zie Kamerstuk 21 501, nr. 1229), waarin de Tweede Kamer de AIV verzoekt om een vervolgadvisie op het eerdere advies 'Brexit means Brexit. Op weg naar een nieuwe relatie met het VK'. Specifiek verzoekt de Kamer de AIV om aan te geven met wie en hoe coalitievorming het beste zou kunnen plaatsvinden en wat daarvoor nodig is.

Het advies is voorbereid door een commissie, bestaande uit drs. M. Sie Dhian Ho (voorzitter) en de leden prof.dr. M.O. Hosli, mr.drs. M. Krop, prof.dr. L.J. van Middelaar, prof.dr. C.W.A.M. van Paridon, dr. A. Schout, prof.dr. M.L.L. Segers, prof.mr.dr. L.A.J. Senden, prof.dr. A. van Staden, mr. C.G. Trojan, mr. M.C.B. Visser, mr. N.P. van Zutphen (allen Commissie Europese Integratie), dr. A.R. Korteweg (Commissie Vrede en Veiligheid) en mr.drs. A.R. Westerink (secretaris). De commissie werd bijgestaan door de stagiaires B.W.J. van der Kroon en N.S. Bagga. Het advies is op 7 september 2018 aangeboden aan drs. A. Mulder (VVD), één van de indieners van bovengenoemde motie.

De AIV stelt in het advies dat het vertrek van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de Europese Unie (EU) Nederland noopt tot een heroriëntatie. Niet langer kan Nederland in de EU rekenen op Britse steun voor bijvoorbeeld de interne markt of om onwelgevallige Duits-Franse plannen af te remmen. Tevens valt de Brexit samen met grote veranderingen rond en binnen Europa die om gezamenlijk handelingsvermogen vragen: de EU moet meer zijn dan een markt en ook bescherming bieden inzake veiligheid, migratie en klimaat. Deze dubbele ontwikkeling vergt van Nederland een actieve inzet met nieuwe partners. Een leiderschapsrol

onder gelijkgezinde, kleinere landen – de Benelux, de Noordelijke en Baltische lidstaten – is zinvol maar kan geen meerderheden afdwingen. Nederland moet daarom ook nauwer samenwerken met grote lidstaten als Spanje en Italië en bemiddelen bij Frans-Duitse voorstellen voor een slagvaardiger Europese Unie.

Met de Brexit verliest Nederland in het VK een bondgenoot op belangrijke terreinen als de interne markt, de handelspolitiek en een doelmatig begrotingsbeheer. Dit verlies moet wel in verhouding worden gezien, aldus de AIV. Tegelijk moet namelijk de agenda van vrij verkeer worden aangevuld en gemoderniseerd. De AIV meent dat de mondiale uitdagingen op het gebied van economie, veiligheid, migratie en klimaatverandering een Unie vereisen, die meer doet dan markten liberaliseren. Ze moet ook de lidstaten ondersteunen om de Europese manier van leven te waarborgen. Niet alleen de externe omstandigheden nopen ertoe; ook burgers vragen om een Europa dat hen beschermt en greep op het leven geeft.

Wat betreft de interne markt ligt voortzetting van de samenwerking met de gelijkgezinde Noordelijke en Baltische lidstaten, de Ieren en deels ook de Visegrád-landen voor de hand. Op klimaatsterrein biedt inzetten op nauwe samenwerking met Zweden en Finland, maar zeker ook met Frankrijk, de Benelux en Duitsland de grootste kans op succes. Met betrekking tot de Economische en Monetaire Unie bepleit de AIV een constructieve opstelling ten aanzien van Frans-Duitse initiatieven.

Met de Brexit komt het VK op grotere afstand van het Europees veiligheids- en defensiebeleid te staan. Tegelijkertijd is blijvende Britse betrokkenheid onmisbaar gezien de Britse status van vooraanstaande militaire mogendheid. Naar het oordeel van de AIV dient Nederland het streven naar grotere Europese zelfredzaamheid op defensiegebied te steunen. Ook hier ligt hechtere samenwerking met Frankrijk voor de hand. Ten aanzien van de Europese migratiesamenwerking zijn behalve Duitsland en Frankrijk ook de lidstaten aan de EU-buitengrenzen belangrijke partners.

Het Britse vertrek leidt ook tot een gat in de komende EU-begroting, op een moment dat nieuwe taken zich voordoen. Dus moet rekening worden gehouden met een hogere Nederlandse afdracht aan het komende Meerjarig Financieel Kader (2021-2027). Nederland dient in een coalitie van

Westerink (executive secretary). The committee was assisted by B.W.J. van der Kroon and N.S. Bagga (trainees). The report was presented to Anne Mulder (VVD), one of the MPs who submitted the above-mentioned motion, on 7 September 2018.

In this report, the AIV argues that the UK's withdrawal from the EU requires the Netherlands to reorient itself in Europe. For example, it can no longer count on the UK to support the single market or put the brake on undesirable Franco-German initiatives. At the same time, Brexit coincides with major changes in and around Europe that require a joint capacity for action: the EU needs to be more than just a market; it must also provide protection in the areas of security, migration and climate change. These dual developments are compelling the Netherlands to pursue an active strategy with new partners. Adopting a leadership role among like-minded smaller countries – such as the Benelux partners and the Nordic and Baltic member states – would be useful but cannot guarantee majorities. The Netherlands should therefore also work more closely with large member states such as Spain and Italy, and mediate Franco-German initiatives to enhance the EU's effectiveness.

As a result of Brexit, the Netherlands is losing an ally on key issues such as the single market, the common commercial policy and efficient budgetary management. According to the AIV, however, this loss should be seen in proportion. After all, the free movement agenda needs to be simultaneously enhanced and updated. The AIV believes that global challenges relating to the economy, security, migration and climate change have given rise to the need for a Union that does more than liberalise markets. It must also support the member states in their efforts to safeguard the European way of life. This is not just the result of external circumstances; EU citizens are also calling for a Union that protects them and is relevant to their lives.

As regards the single market, it makes sense to continue working with like-minded Northern and Baltic member states, Ireland and, to a certain degree, the Visegrád countries. In terms of climate policy, a focus on close cooperation with Sweden and Finland, as well as with France, the Benelux and Germany, offers the greatest chance of success. As far as the Economic and Monetary Union (EMU) is concerned, the

AIV advocates a constructive approach to Franco-German initiatives.

Brexit will distance the UK from the European Security and Defence Policy (ESDP). Given its status as a prominent military power, however, its involvement will remain indispensable. In the AIV's opinion, the Netherlands should support the pursuit of greater European self-sufficiency in matters of defence. Here, too, it makes sense to work more closely with France. Regarding European cooperation on migration, the member states on the EU's external borders are important partners in addition to Germany and France.

The UK's departure will create a shortfall in the next EU budget, precisely at a time when new tasks are presenting themselves. The Netherlands thus needs to prepare for a rise in its contributions under the forthcoming Multiannual Financial Framework (2021-2027). As part of a coalition of 'prudent modernisers', it should press for conditionality (pertaining to the rule of law and migration policy) and modernisation of the EU budget, for example by reducing expenditure on the common agricultural policy. In the AIV's view, the government can assume a prominent role within this coalition.

Media coverage

Various media outlets devoted attention to the report, including several newspapers (*Trouw*, *NRC Handelsblad*, *Het Financieel Dagblad*, *De Volkskrant* and *De Telegraaf*), the commercial news radio station *BNR Nieuwsradio* and the independent European news website *Europa Nu*. Examples of this coverage include interviews with the chair and vice-chair of the European Integration Committee in *Trouw* and a long opinion piece in *NRC Handelsblad*.

Public events and other meetings

Following the publication of the advisory report, the AIV, the Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael' and the Netherlands Association for International Affairs (NGIZ) organised a well-attended public debate in the private members club Sociëteit De Witte in The Hague on 1 October 2018. Participants included various experts and ambassadors from five EU member states.

'zuinige moderniseerders' aan te dringen op conditionaliteit, te koppelen aan rechtsstatelijkheid en migratiebeleid, en op modernisering van de begroting, bijvoorbeeld door een lager landbouwbudget. Het kabinet kan binnen een dergelijke coalitie een leidende rol op zich nemen, aldus de AIV.

Media-aandacht naar aanleiding van het advies

Verschillende media besteedden aandacht aan het advies, waaronder *Trouw*, *NRC Handelsblad*, het *Financieel Dagblad*, de *Volkskrant*, *BNR Nieuwsradio*, de *Telegraaf* en *Europa Nu*, met onder meer interviews met de voorzitter en vicevoorzitter van de Commissie Europese Integratie in *Trouw* en een groot ingezonden stuk in *NRC Handelsblad*.

Publieks- en overige bijeenkomsten

Naar aanleiding van het advies organiseerden de AIV, Instituut Clingendael en het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken (NGIZ) op 1 oktober 2018 een goed bezochte publieke debatbijeenkomst in Sociëteit de Witte in Den Haag. Aan het debat namen verscheidene deskundigen en ambassadeurs van vijf EU-lidstaten deel.

Op verzoek van de Belgische ambassade vond vervolgens op 12 december 2018 een bijeenkomst plaats voor een groep van circa 25 beleidsmedewerkers van het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken. Op diezelfde dag lichtte de secretaris van de voorbereidende commissie de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het advies nader toe aan de leden van de interdepartementale Coördinatie Commissie voor Internationale Aangelegenheden (CoRIA). Daarop volgde een interessante en met het oog op de kabinetsreactie (zie hieronder) relevante gedachtewisseling.

Kabinetsreactie

Op 21 december 2018 stuurde de minister van Buitenlandse Zaken de kabinetsreactie op het advies aan de voorzitter van de Tweede Kamer. De reactie is in hoge mate in lijn met het advies. Het kabinet kan zich vinden in de mogelijke coalitiepartners die de AIV noemt voor onder meer de beleidsdomeinen interne markt, het sociale domein, het klimaatbeleid en innovatie en onderzoek. In de visie van het kabinet wijst de AIV terecht op het belang van een

coalitiepolitiek, gericht op beïnvloeding van de Frans-Duitse as, alsmede op de mobilisering van gelijkgezinde landen als België, Luxemburg, de Noordelijke en Baltische lidstaten, Oostenrijk en Ierland. Ook is het kabinet het eens met de AIV wat betreft het belang van een goed gecoördineerde en ondersteunende diplomatie in de Europese hoofdsteden en de noodzaak hier voldoende middelen voor vrij te maken. Op grond van deze overwegingen is besloten het postennet in Europa te versterken.

On 12 December 2018, at the request of the Belgian embassy, a meeting was held for a group of roughly 25 policy officers from the Belgian foreign ministry. On the same day, the executive secretary of the committee that prepared the report presented its main conclusions and recommendations to the members of the interministerial Coordinating Committee on International Affairs (CORIA). This was followed by an interesting exchange of views that also had a bearing on the government's response (see below).

Government response

On 21 December 2018, the Minister of Foreign Affairs sent the government's response to the advisory report to the President of the House of Representatives. The response is largely in line with the report. The government agrees with the potential coalition partners identified by the AIV in policy areas such as the single market, the social domain, climate policy and research and innovation. In its opinion, the AIV correctly highlights the importance of an approach to coalitions that focuses on influencing the Franco-German axis and mobilising like-minded countries such as Belgium, Luxembourg, the Nordic and Baltic member states, Austria and Ireland. The government also agrees with the AIV on the importance of well-coordinated, supplementary diplomacy in the European capitals and the need for sufficient resources to be made available to this end. For these reasons, it has decided to strengthen the Dutch mission network in Europe.

REACTIES OP EERDERE ADVIEZEN

Government responses to previous advisory reports

RESPONSE TO ADVISORY LETTER no. 32: *The Dutch Government's Presence Abroad* (published in May 2017)

On 8 October 2018, the AIV received the government's response to this advisory letter, which was included in a letter to parliament discussing the expansion and strengthening of the mission network. Back when it drew up its coalition agreement, the government announced that – in response to the advisory letter – it would expand and strengthen the Dutch network of embassies, consulates-general and permanent representations. The coalition agreement set aside funds for this purpose, rising from €10 million in 2018 to €40 million on a structural basis from 2021. In its advisory letter, the AIV had estimated that at least €70-80 million would be needed on a structural basis to tackle the most urgent problems.

In its response, the government lists the main international developments identified by the AIV as giving rise to the need to strengthen the mission network. It also endorses the AIV's observation that the workload of the Netherlands' missions has increased sharply, as well as the AIV's conclusion that, in view of the internationalisation of government policy, the need to expand and strengthen the mission network also concerns other ministries, such as Economic Affairs, Defence, Education, Culture & Science, Infrastructure & the Environment, and Justice & Security. Finally, the government notes the AIV's recommendation to prioritise (1) missions in countries situated in the arc of instability on Europe's eastern and southern flanks, and (2) Dutch missions in EU member states.

RESPONSE TO ADVISORY REPORT no. 106: *The Future of NATO and European Security* (published in October 2017) and ADVISORY LETTER no. 31: *Russia and the Defence Efforts of the Netherlands* (published in March 2017)

On 26 April 2018, the AIV received the government's response to advisory report no. 106: *The Future of NATO and European Security* (published in October 2017) and advisory letter no. 31: *Russia and the Defence Efforts of the Netherlands* (published in March 2017). In its response, the government underlines NATO's crucial role in combating and preventing threats to the east and south of the Alliance.

REACTIE op BRIEFADVIES nummer 32: *De vertegenwoordiging van Nederland in de wereld* (uitgebracht mei 2017)

De AIV ontving op 8 oktober 2018 de kabinetsreactie, die onderdeel uitmaakte van een Kamerbrief over de uitbreiding en de versterking van het postennetwerk. Het kabinet kondigde eerder in het regeerakkoord aan om – naar aanleiding van het AIV-advies – het Nederlandse netwerk van ambassades, consulaten-generaal en permanente vertegenwoordigingen uit te breiden en te versterken. In het regeerakkoord zijn hiervoor middelen opgenomen, die oplopen van EUR 10 miljoen in 2018 tot EUR 40 miljoen structureel vanaf 2021. De AIV had in het advies een schatting gemaakt dat op structurele basis ten minste een bedrag van EUR 70-80 miljoen nodig zou zijn om dringende knelpunten te verhelpen.

In de kabinetsreactie wordt gerefereerd aan de door de AIV genoemde belangrijkste internationale ontwikkelingen die versterking van het postennetwerk noodzakelijk maken. Tevens wordt de constatering van de AIV over de sterk gegroeide werkdruk voor de Nederlandse vertegenwoordigingen, onderstreept. Dat geldt ook voor de conclusie van de AIV dat uitbreiding en versterking van het postennet, als gevolg van de internationalisering van het overheidsbeleid, ook de andere departementen, zoals Economische Zaken, Defensie, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Infrastructuur en Waterstaat alsmede Justitie en Veiligheid aangaat. De aanbevelingen van de AIV prioriteit te geven aan (1) posten in landen in de ring van instabiliteit aan de oost- en zuidflank van Europa, en (2) de Nederlandse vertegenwoordigingen in de EU-lidstaten worden gememoreerd.

REACTIE op ADVIES nummer 106: *De toekomst van de NAVO en de veiligheid van Europa* (uitgebracht oktober 2017) en BRIEFADVIES nummer 31: *Rusland en de Nederlandse defensie-inspanningen* (uitgebracht maart 2017)

Op 26 april 2018 ontving de AIV de kabinetsreactie op AIV-advies nr. 106 'De toekomst van de NAVO en de veiligheid van Europa' (oktober 2017) en op AIV-briefadvies nr. 31 'Rusland en de Nederlandse defensie-inspanningen' (maart 2017). In de brief onderstreept het kabinet de wezenlijke rol die de NAVO vervult bij het tegengaan en voorkomen van bedreigingen ten oosten en ten zuiden van het Bondgenootschap. De inzet van de NAVO op het terrein van de collectieve verdediging is toegenomen en dient volgens de AIV verder te worden versterkt, maar mag volgens het kabinet niet ten koste te gaan van de inzet op het terrein

van de andere hoofdtaken crisisbeheersing en coöperatieve veiligheid, waaronder in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Wat betreft de trans-Atlantische betrekkingen beklemtoont het kabinet dat blijvende betrokkenheid van de Verenigde Staten cruciaal is. Het kabinet ziet ondanks de kritiek van president Trump op de NAVO hiervan nog altijd concrete uitingen en blijft investeren in de relatie met het land. Het kabinet erkent dat, zoals door de AIV aanbevolen, Nederland moet voldoen aan de NAVO-afspraken uit 2014 (NAVO-top in Wales) over verhoging van de defensie-uitgaven. Zogenaemde langere lijnen naar de toekomst moeten gestalte geven aan de stabiele financiering en versterking van de krijgsmacht. De stapsgewijze groei zal mede tot uitdrukking komen in de herijking van de defensienota, gepland in 2020. Het kabinet komt niet tot dezelfde conclusie als de AIV dat de militaire aanwezigheid in de Baltische staten en Polen dient te worden versterkt. Van de aanwezige (roterende) eenheden gaat volgens het kabinet reeds een afschrikkende werking uit, vanwege de multinationale samenstelling. Het kabinet onderkent het ook door de AIV onderstreepte belang van militaire mobiliteit in Europa, verbetering van de relatie met Rusland en versterking van (offensieve) cybercapaciteit. Tot slot uit het kabinet de wens om vast te houden aan het open-deur-beleid voor toetreding tot de NAVO van nieuwe lidstaten.

It further notes that NATO's efforts in the area of collective defence have been stepped up and that the AIV believes they should be strengthened further. In the government's view, however, this should not come at the expense of efforts involving the Alliance's other core tasks – crisis management and cooperative security – including in the Middle East and North Africa. With regard to transatlantic relations, the government emphasises that continued engagement by the United States is crucial. Despite President Trump's criticism of the Alliance, the government still sees concrete expressions of US engagement and will continue investing in relations with this country. The government recognises that the Netherlands must comply with the pledge made at the Wales Summit in 2014 to increase defence expenditure, as recommended by the AIV. Such long-term policy lines are supposed to ensure the stable funding and strengthening of the armed forces. This steady growth will also be included in the revision of the Defence White Paper, which is scheduled for 2020. The government does not share the AIV's conclusion that the Alliance's military presence in the Baltic states and Poland needs to be reinforced. It believes that the current system of rotating units already has a deterrent effect thanks to its multinational composition. The government endorses the importance, as highlighted by the AIV, of military mobility in Europe, improving relations with Russia and enhancing the Alliance's defensive and offensive cyber capabilities. Finally, it expresses its wish to uphold NATO's 'open door policy' with regard to the accession of new member states.

Advisory reports currently in preparation

Advisory report on Africa 2020: the role of international cooperation in a continent with mixed growth prospects, inequality and instability

On 1 February 2018, the AIV decided not to disseminate this advisory report and to wait for the publication of the policy document by the Minister for Foreign Trade and Development Cooperation, 'Investing in Global Prospects'. The AIV anticipates that this policy document will give rise to several requests for advice and that it will be able to draw on insights gained during the recent advisory process when preparing its response. The AIV wishes to be as up-to-date as possible, modelling its advisory report on Africa on any new policy questions that may arise from the above-mentioned policy document.

Advisory report on the future role of nuclear weapons

On 15 March 2018, the AIV received a request for advice on the future role of nuclear weapons. In this request, the government asked the AIV to conduct a thorough analysis of the NATO nuclear security context, including specific developments in Russia and other countries, such as North Korea and Iran. The government also asked the AIV to assess whether NATO policy is equal to these challenges, in terms of both the required deterrence capabilities and nuclear arms control and risk reduction. Lastly, the government's request focuses on the division of nuclear roles and tasks within NATO, partly in relation to the wider issue of transatlantic burden-sharing. This issue also touches on the Netherlands' nuclear task. The AIV's Peace and Security Committee (CVV) has taken responsibility for the preparation of this report. In consultation with the ministries of Foreign Affairs and Defence, it was decided that the advisory process should extend beyond the publication deadline referred to in the request for advice.

In addition to security experts from within the AIV and elsewhere, the CVV has consulted legal professionals, academics and representatives of civil society organisations for the purpose of preparing this report. On 30 May 2018, it met with representatives of civil society organisations that have pushed for a global ban on nuclear weapons in recent

ADVIEZEN IN BEHANDELING

Adviesaanvraag Afrika 2020: welke rol voor internationale samenwerking op een continent van wisselende groei-perspectieven, ongelijkheid en instabiliteit?

De AIV heeft op 1 februari 2018 besloten het advies 'Afrika 2020' niet uit te brengen en te wachten op de publicatie van de beleidsnota 'Investeren in perspectief' van minister Kaag. De AIV verwacht dat uit deze beleidsnota adviesvragen zullen voortkomen waarbij verworven inzichten uit het adviestraject kunnen worden benut. De AIV wil graag zo actueel mogelijk zijn en de advisering over Afrika modelleren naar mogelijk uit genoemde nota voortvloeiende nieuwe beleidsvragen.

Adviesaanvraag 'Toekomstige rol van kernwapens'

De AIV ontving op 15 maart 2018 de adviesaanvraag over de toekomstige rol van kernwapens. De AIV wordt hierin gevraagd om een grondige analyse te verrichten naar de nucleaire veiligheidscontext van de NAVO, waaronder specifieke ontwikkelingen in Rusland en in andere landen zoals Noord-Korea en Iran. Het kabinet vraagt de AIV of het NAVO-beleid hierop is toegesneden, zowel met het oog op de voor afschrikking benodigde capaciteiten, als voor nucleaire wapenbeheersing en risicoreductie. Tot slot ligt in de vraagstelling de klemtoon op de nucleaire rol- en taakverdeling binnen de NAVO, mede in relatie tot het bredere vraagstuk van de trans-Atlantische lastenverdeling. Daarbij is ook de kernwapentaak aan de orde die Nederland in dit kader vervult. De Commissie Vrede en Veiligheid (CVV) heeft de voorbereidingen voor het advies ter hand genomen. In overleg met de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Defensie is besloten om meer tijd te benutten dan de in de adviesaanvraag genoemde publicatietermijn.

Voor het adviestraject over kernwapens zijn naast veiligheidsexperts binnen en buiten de AIV ook juristen, wetenschappers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties geraadpleegd. Op 30 mei 2018 sprak de CVV met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die zich de afgelopen jaren hebben ingespannen voor de mondiale uitbanning van kernwapens (Pax, Rode Kruis, Pugwash en NVMP). Het betrof een open gedachte-wisseling over medische, ethische, juridische en veiligheids-politieke aspecten van de kernbewapening en de mogelijkheden om de rol van kernwapens terug te dringen. Op 31 mei 2018 heeft de CVV een werkbezoek aan de NAVO gebracht. De CVV kon vragen stellen over het nucleaire beleid

van de NAVO in gesprekken met de Nederlandse permanente vertegenwoordiging, met permanente vertegenwoordigingen van andere NAVO-landen (Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk) en vertegenwoordigers van de NAVO.

De leden van de Commissie Vrede en Veiligheid hebben onder leiding van prof.dr. J.J.C. Voorhoeve gewerkt aan de voorbereiding van dit advies.

Adviesaanvraag SDG's en mensenrechten

Op 18 april 2018 ontving de AIV het verzoek van de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking om een advies uit te brengen over de wederzijdse versterking van de mensenrechten en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals of SDG's).

In de adviesaanvraag stellen de ministers dat respect voor mensenrechten en voor menselijke vrijheden belangrijke voorwaarden zijn voor duurzame ontwikkeling en het voorkomen van conflicten. De SDG-agenda kan volgens hen niet succesvol zijn zonder de naleving van de mensenrechten en vice versa. Ook worden zowel de SDG's als internationale mensenrechteninstrumenten door experts gezien als 'raamwerken' voor een structurele inzet op de preventie van gewelddadig conflict. Beide agenda's hebben elkaar daarom veel te bieden, aldus de ministers. Specifieke mogelijkheden om de mensenrechten te bevorderen via de uitvoering van de SDG's en omgekeerd zijn echter nog niet systematisch onderzocht. In dat licht heeft het Kabinet de volgende vragen aan de AIV voorgelegd:

Centrale vraag:

Hoe kunnen de Nederlandse inzet op de SDG's en de inzet van het Nederlandse buitenlands beleid op het terrein van de mensenrechten, zoals vastgelegd in de beleidsbrief 'Respect en recht voor ieder mens', elkaar wederzijds versterken?

Deelvragen:

1. Wat zijn de raakvlakken van beide agenda's en waar vullen ze elkaar aan?
2. Welke concrete opties bestaan er om de SDG's (beter) te laten bijdragen aan de internationale bevordering van mensenrechten?

years – PAX, the Dutch Red Cross, Pugwash and the Dutch Medical Association for Healthcare and Peace Issues Research (NVMP) – for an open exchange of views on the medical, ethical, legal and security aspects of nuclear weapons and the possibility of reducing their role. During a working visit to NATO headquarters in Brussels on 31 May 2018, the CVV was able to pose questions concerning NATO's nuclear policy in meetings with members of the permanent delegations of the Netherlands and other NATO countries (the US, the UK and France) and in meetings with NATO representatives.

The report is being prepared by members of the CVV, led by Professor J.J.C. Voorhoeve.

Advisory report on human rights and the SDGs

On 18 April 2018, the Minister of Foreign Affairs and the Minister for Foreign Trade and Development Cooperation asked the AIV to prepare an advisory report on how human rights and the Sustainable Development Goals (SDGs) can reinforce each other.

In their request for advice, the ministers state that respect for human rights and freedoms is a key precondition for sustainable development and conflict prevention. They argue that the SDG agenda cannot be implemented successfully if human rights are not observed, and vice versa. Experts regard both the SDGs and human rights instruments as frameworks for an enduring commitment to preventing violent conflict. According to the ministers, the two agendas can reinforce each other in many ways. However, there has so far been no systematic research into specific possibilities for promoting human rights by means of implementing the SDGs, and vice versa. In light of the above, the government asked the AIV the following questions:

Main question

How can the Dutch commitment to the SDGs and Dutch foreign policy on human rights, as set out in the policy letter 'Justice and Respect for All', reinforce each other?

Subsidiary questions

1. What overlap is there between the two agendas and how do they complement each other?

2. What specific opportunities exist that would allow the SDGs to contribute more to promoting human rights at international level?
3. How can Dutch foreign policy on human rights make an optimum contribution to achieving the SDGs that relate to Dutch policy priorities?

The report is being prepared by a joint committee consisting of members of the Human Rights Committee (CMR) and the Development Cooperation Committee (COS), chaired by Professor E.M.H. Hirsch Ballin. The AIV aims to publish the report in the second quarter of 2019.

Advisory report on EU-China relations

On 9 October 2018, the Minister of Foreign Affairs sent the chair of the AIV a request for advice on the need for Europe to act more effectively in its security and foreign policy and its trade and investment policy in response to China's role and influence in the EU. More specifically, the government requested an advisory report based on the following questions:

1. What policy areas are affected by the lack of unity in Europe's approach to China and how is this manifested? Can the AIV identify the underlying reasons for this as far as the EU is concerned, and what role China plays in this?
2. Can the AIV indicate the political and economic consequences for the Netherlands in the absence of an effective, united European approach?
3. Can the AIV indicate ways (relevant to the Netherlands) in which a European approach to China could be made more effective and unified? How could the Netherlands contribute to this process?
4. What are the Netherlands' specific interests and position in this regard? To what extent can and should we promote Dutch interests through the EU, or should this be done in other ways?

The report is being prepared by a committee consisting of several members of the European Integration Committee (CEI), chaired by Professor L.J. van Middelaar. On 14 December 2018, the committee held an expert meeting in order to hear the views of experts from various policy areas on these questions. The committee aims to publish the report in the spring of 2019.

3. Hoe kan het Nederlandse buitenlands beleid op mensenrechten optimaal bijdragen aan het behalen van de SDG's op voor Nederland prioritaire terreinen?

Een gecombineerde commissie bestaande uit leden van de Commissie Mensenrechten en de Commissie Ontwikkelingssamenwerking onder voorzitterschap van prof.dr. E.M.H. Hirsch Ballin bereidt dit advies voor, dat naar verwachting in het tweede kwartaal van 2019 wordt uitgebracht.

Adviesaanvraag EU-China

Op 9 oktober 2018 ontving de voorzitter van de AIV een adviesaanvraag van de minister van Buitenlandse Zaken over de noodzaak van versterking van de effectiviteit van het Europees optreden op het terrein van het Europees Veiligheids- en Buitenlands beleid en het Handels- en Investeringsbeleid als antwoord op de rol en invloed van China in de EU. Meer in het bijzonder stelt het kabinet het op prijs een advies te ontvangen aan de hand van de volgende vragen:

1. Op welke beleidsterreinen speelt het probleem van een gebrekkig Europees eensgezind optreden richting China en hoe manifesteert het zich? Kan de Adviesraad in kaart brengen wat hieraan aan EU-zijde ten grondslag ligt, en welke rol China hierin speelt?
2. Kan de Adviesraad aangeven wat de (politieke en economische) gevolgen voor Nederland zijn van een gebrek aan eensgezind effectief Europees optreden?
3. Kan de Adviesraad benoemen hoe (voor Nederland relevant) Europees eensgezind effectief optreden ten aanzien van China vergroot kan worden? Welke rol zou Nederland kunnen spelen om hieraan een bijdrage te leveren?
4. Wat zijn de specifieke belangen en positie van Nederland hierbij? In welke mate moeten en kunnen we Nederlandse belangen via de EU behartigen of moet dat op een andere manier gebeuren?

Een commissie bestaande uit een aantal leden van de Commissie Europese Integratie onder voorzitterschap van prof.dr. L.J. van Middelaar bereidt dit advies voor. Daartoe heeft de commissie op 14 december 2018 een deskundigenbijeenkomst georganiseerd om de visie van deze deskundigen te horen over bovengenoemde vragen op diverse beleidsterreinen. De commissie hoopt het advies in het voorjaar van 2019 uit te kunnen brengen.

Briefadvies op eigen initiatief inzake het Nederlands Internationaal klimaatbeleid

De urgentie van het klimaatprobleem is opnieuw onderstreept door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) rapport (oktober 2018) en de nieuwe klimaatcommissie die op 16 oktober 2018 in Nederland gestart is. Als wereldwijd het klimaatprobleem niet snel tot een oplossing komt, zullen de adaptatie- en schadekosten enorm worden en, onder andere, de migratiestromen onbeheersbaar toenemen. Daarom heeft de AIV op 22 oktober 2018 een voorstel goedgekeurd voor het opstellen van een briefadvies over het Nederlands internationaal klimaatbeleid. De AIV hoopt dit advies in het voorjaar van 2019 te publiceren.

Gezien de toegenomen politieke aandacht voor het vraagstuk van klimaatverandering in Nederland, de huidige ambitieuze veranderingen in het buitenlandse klimaatveranderingsbeleid en de verwerping door de Verenigde Staten van de Overeenkomst van Parijs, acht de AIV het nu opportuun om een briefadvies over dit onderwerp uit te brengen. In dit briefadvies zal worden ingegaan op de vraag hoe Nederland zijn internationale beleid kan optimaliseren met het oog op het verbeteren van de effectiviteit van het wereldwijde klimaatveranderingsbeleid. Voorts zal worden ingegaan op de mogelijkheden voor een meer prominente, stimulerende en coördinerende rol voor Nederland in het wereldwijde klimaatmitigatie en -adaptatiebeleid, en mogelijke coalitiepartners in deze. Tot slot zal geadviseerd worden over mogelijke vervolgstappen om meer samenhang tussen het Nederlandse buitenlands beleid en het Europees beleid inzake klimaatverandering te realiseren.

In december 2018 vond de eerste bijeenkomst plaats van de gecombineerde commissie die dit advies zal voorbereiden. De commissie wordt voorgezeten door prof.dr. J.B. Opschoor (COS) en bestaat voorts uit prof.dr. K.C.J.M. Arts (CMR), prof.dr. J. Gupta (AIV), prof.dr. C.W.A.M. van Paridon (CEI) en extern deskundige drs. L. Wijnands (ING). Secretaris van de commissie is drs. M.M. Jansen, bijgestaan door V. Prins (stagiaire). De ambtelijke contactpersonen zijn drs. R. Buffinga en drs. J. Klugkist van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Unsolicited advisory letter on the Netherlands' international climate policy

The urgency of the climate problem was highlighted once again in a report published by the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) in October 2018 and by the launch of the Global Commission on Adaptation in the Netherlands on 16 October 2018. If a global solution to this problem is not found soon, the adaptation and damage costs will escalate and migrations flows, for example, will become increasingly unmanageable. On 22 October 2018, the AIV therefore approved a proposal to prepare an advisory letter on the Netherlands' international climate policy. The AIV aims to publish the report in the spring of 2019.

Given the increased political focus on the issue of climate change in the Netherlands, the current ambitious changes in Dutch foreign policy on climate change and the United States' withdrawal from the Paris Agreement, the AIV believes that now is the right time to publish an advisory letter on this issue. In this letter, the AIV will examine how the Netherlands can optimise its international policy with a view to enhancing the effectiveness of global climate change policy. In addition, it will examine ways in which the Netherlands can play a more prominent, galvanising and coordinating role in climate-change mitigation and adaptation policy around the world, and identify potential coalition partners to support these efforts. Finally, the AIV will discuss possible follow-up measures to improve the synergy between Dutch foreign policy and EU policy on climate change.

The first meeting of the joint committee that is preparing the advisory letter took place in December 2018. The committee is chaired by Professor J.B. Opschoor of the Development Cooperation Committee (COS). Its other members are Professor K.C.J.M. Arts of the Human Rights Committee (CMR), Professor J. Gupta of the AIV, Professor C.W.A.M. van Paridon of the European Integration Committee (CEI) and L. Wijnands (external expert) of the ING banking group. The executive secretary is M.M. Jansen, assisted by V. Prins (trainee). The civil service liaison officers are R. Buffinga and J. Klugkist of the Ministry of Foreign Affairs.

Tasks and working methods

THE AIV, WHICH WAS ESTABLISHED BY ACT OF PARLIAMENT

on 1 January 1998, is an independent statutory advisory body responsible for advising the government on matters relating to foreign policy (including development cooperation) and defence. The AIV has nine members. This is below the maximum of 15 members laid down in the Advisory Bodies Framework Act. In accordance with the Advisory Council on International Affairs Act, the AIV has four permanent committees: the Human Rights Committee (CMR), the Peace and Security Committee (CVV), the Development Cooperation Committee (COS) and the European Integration Committee (CEI). The chairs and vice-chairs of these committees are members of the AIV. In addition to them, each committee has 12 members.

The AIV and its permanent committees were created at a time when international relations were becoming increasingly complex and interconnected. The AIV combines the expertise of the members of its various committees when making recommendations on issues bearing on more than one of the four areas mentioned above. This allows links to be made between these areas and enables the AIV to respond to international developments with implications for the Netherlands. The added value represented by the AIV and its committees lies in its in-depth knowledge and expertise in each policy area, in combination with the connections it can establish between them.

The AIV publishes advisory reports at the request of the Minister of Foreign Affairs, the Minister of Defence and/or the Minister for Foreign Trade and Development Cooperation, as well as at the request of Parliament.

The AIV operates largely on the basis of its statutory work programme. The work programme is intended as an overview of the subjects that the AIV plans to examine during the calendar year (see annexe for the Work Programme for 2018-2020). The requests for advice and the time schedules are determined more precisely in the course of the year. Certain subjects for reports may be withdrawn or new requests may be made which were not included in the work programme.

TAAK EN WERKWIJZE

DE AIV IS EEN PER 1 JANUARI 1998 BIJ WET INGESTELD onafhankelijk adviesorgaan, dat adviseert over het buitenlands beleid (met inbegrip van ontwikkelingssamenwerking) en het defensiebeleid. De AIV heeft negen leden. Dit is binnen het maximum van vijftien, zoals nog steeds staat aangegeven in de Kaderwet adviescolleges. De AIV kent, op basis van de Wet op de AIV, vier permanente commissies voor de gebieden van de rechten van de mens (CMR), vrede en veiligheid (CVV), ontwikkelingssamenwerking (COS) en Europese integratie (CEI). De voorzitters en de vicevoorzitters van deze commissies zijn lid van de AIV; daarnaast zijn er twaalf leden per commissie.

De AIV en zijn permanente commissies zijn in het leven geroepen tegen de achtergrond van de toenemende complexiteit en verwevenheid van de internationale betrekkingen. Voor vraagstukken op de raakvlakken van de bovengenoemde gebieden brengt de AIV de deskundigheid van leden van de verschillende permanente commissies bij elkaar. Zo kunnen dwarsverbanden worden gelegd tussen de gebieden van mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie en kan worden ingespeeld op voor Nederland belangrijke internationale ontwikkelingen. De meerwaarde van de AIV en de commissies ligt dan ook, naast de kennis en deskundigheid per beleids-terrein, in de samenhang die wordt aangebracht tussen de onderscheiden invalshoeken.

De AIV brengt adviezen uit op verzoek van de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Defensie en/of de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, alsmede op verzoek van de Staten-Generaal.

De AIV functioneert grotendeels op basis van het wettelijk voorgeschreven werkprogramma. Met het werkprogramma wordt beoogd een globaal beeld te geven van de onderwerpen waarmee de AIV zich in een kalenderjaar zal bezighouden (voor het werkprogramma 2018-2020: zie bijlage). In de loop van dat jaar worden de adviesaanvragen en de tijdsplanning nader gepreciseerd. Het komt voor dat onderwerpen waarover het voornemen bestond advies te vragen afvallen, of dat juist adviesaanvragen aan de AIV worden voorgelegd die niet in het werkprogramma zijn vermeld.

De AIV vergadert regelmatig. Aan het begin van het advies-traject worden adviesaanvragen in de AIV besproken. De

uiteindelijke adviezen worden ook in de AIV vastgesteld. De adviezen worden voorbereid in (permanente) commissies of ad-hoc commissies, waarvan de samenstelling en vergaderfrequentie, afhankelijk van het onderwerp en tijdsdruk waaronder de werkzaamheden worden verricht, sterk kan variëren.

Leden en vergaderingen

Het totale aantal leden van de AIV en de permanente commissies bedroeg (per 31 december 2018) 55. Voor de personalia wordt verwezen naar het hoofdstuk getiteld 'Samenstelling AIV en permanente commissies'. Tot 31 december 2018 bestond de AIV zelf uit 9 leden. Per 31 december 2018 tellen de permanente commissies (exclusief de voorzitters en vicevoorzitters) 46 leden.

In het verslagjaar hebben de AIV en zijn commissies met grote regelmaat vergaderingen belegd om adviezen voor te bereiden of vast te stellen. Hieronder wordt, uitgesplitst naar de deelname uit de AIV en de (permanente) commissies/werkgroepen – het onderscheid is niet strikt – weergegeven welke vergaderingen het betreft:

Adviesraad Internationale Vraagstukken	9
Commissie Europese Integratie	4
Commissie Mensenrechten/Mensenrechten en SDG's	8
Commissie Ontwikkelingssamenwerking	6
Commissie Vrede en Veiligheid/ Toekomstige rol kernwapens	11

Gecombineerde commissies

Afrika 2020	2
Coalitievorming na de Brexit	4
EU-China	3
Klimaat	3

Totaal aantal vergaderingen in 2018 50

Oplage uitgebrachte adviezen:

Advies nummer 106 (Engels)	525 exemplaren
Advies nummer 107 (Nederlands)	650 exemplaren
Advies nummer 107 (Engels)	450 exemplaren
Advies nummer 108 (Nederlands)	650 exemplaren
Jaarverslag 2017 (Nederlands/Engels)	925 exemplaren

The AIV meets on a regular basis. It discusses each request for advice at the beginning of the advisory process and also adopts the final version of each advisory report. Advisory reports are drafted in permanent or ad hoc committees. The composition of these committees and the frequency of their meetings, which depend on the scope of the subject and the deadline for the completion of the report, can vary greatly.

Members and meetings

On 31 December 2018, the total number of members of the AIV and its permanent committees was 55. For details of the members, see the section on the composition of the AIV and its permanent committees. On 31 December 2018 the AIV itself had nine members, and the permanent committees (excluding chairs and vice-chairs) 46 members.

The AIV and its committees met very frequently in 2018 in order to prepare or adopt advisory reports. The list of meetings given below distinguishes between the plenary sessions of the AIV and the meetings of its permanent committees and temporary committees/working groups:

Advisory Council on International Affairs	9
European Integration Committee	4
Human Rights Committee/Human Rights and SDGs	8
Development Cooperation Committee	6
Peace and Security Committee/Future role of nuclear weapons	11

Joint committees

Africa2020	2
Forming Coalitions After Brexit	4
EU-China	3
Climate	3

Total number of meetings in 2018 50

Number of copies distributed:

Advisory report no. 106 (English)	525 copies
Advisory report no. 107 (Dutch)	650 copies
Advisory report no. 107 (English)	450 copies
Advisory report no. 108 (Dutch)	650 copies
Annual report 2017 (Dutch/English)	925 copies

Finance

THE AIV HAS BEEN ALLOCATED A BUDGET OF ITS OWN TO enable it to carry out its advisory work. The AIV makes a proposal for the size of the budget, which is then adopted by the relevant ministers. The amount of work performed, and hence the scale of expenditure, remain uncertain since they depend heavily on the number and nature of the requests for advice, which means that neither is very easy to predict (more requests mean more reports and more reports mean more meetings, while the opposite is also true). In 2018, the AIV adopted two advisory reports. All reports are published and distributed in Dutch and English, and some are also published and distributed in French and/or other languages. In 2018, the standard print run of each advisory report was 550 copies of the Dutch text and 450 copies of the English text. Several hundred additional copies may be printed and distributed, depending on the subject.

The members of government concerned approved a budget of €525,000 for 2018. The AIV's budget comprises the following principal categories of expenditure:

1. fees, entertainment expenses and travel expenses paid to chairs and vice-chairs;
2. attendance allowances, travel expenses paid to members, meeting rooms and catering;
3. printed materials (reports, stationery, etc.);
4. fact-finding missions and books;
5. research, external activities, external expertise and translations; and
6. incidental expenditure.

The members of the AIV receive a fixed annual fee. The members of the permanent committees receive an allowance for every meeting they attend. The fees and allowances are determined by ministerial order within the statutory framework.

The total operational expenditure of the AIV in 2018 was approximately €400,000. It should be noted for the record that the staffing costs of the AIV Unit are not included in this budget; they are borne by the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of Defence.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

OM TE KUNNEN FUNCTIONEREN HEEFT DE AIV DE beschikking over een eigen budget. Dit budget wordt, op voorstel van de AIV, goedgekeurd door de betrokken bewindslieden. Een onzekere factor bij de AIV blijft de hoeveelheid werk en de daaraan verbonden kosten. Deze zijn in hoge mate afhankelijk van het aantal en de aard van de adviesaanvragen van de zijde van de bewindslieden en het parlement en daarom niet altijd goed voorspelbaar (meer adviesaanvragen, meer vergaderingen, meer adviezen, of het spiegelbeeld). In 2018 zijn door de AIV in totaal twee adviezen vastgesteld. Alle adviezen worden in het Nederlands en in het Engels en enkele in het Frans en/of andere talen gepubliceerd en verspreid. In 2018 is de standaardoplage van de Nederlandse versie van adviezen 550 en van de Engelse versie 450. Afhankelijk van het onderwerp kunnen nog enkele honderden extra adviezen worden gedrukt en gedistribueerd.

Voor 2018 is door de betrokken bewindslieden een budget goedgekeurd van € 525.000. Het budget van de AIV heeft de volgende hoofdposten:

- 1) vergoedingen, representatiekosten en reiskosten van de voorzitters en vicevoorzitters;
- 2) vacatiegelden, reiskosten van de leden, vergaderruimte en catering;
- 3) drukkosten van de adviezen, briefpapier et cetera;
- 4) studiereizen en boeken;
- 5) onderzoek, externe activiteiten, externe deskundigheid, vertalingen; en
- 6) onvoorzien.

De leden van de AIV ontvangen een vaste vergoeding per jaar. Leden van permanente commissies krijgen een bedrag per bijgewoonde vergadering. De bedragen zijn vastgesteld binnen de wettelijke kaders bij ministeriële regeling.

In 2018 is in totaal ongeveer € 400.000 uitgegeven aan (operationele) uitgaven. Voor de goede orde moet hierbij worden opgemerkt dat de personeelslasten van de vaste staf van de AIV niet zijn verdisconteerd in dit budget; deze komen ten laste van de ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie.

SAMENSTELLING AIV EN PERMANENTE COMMISSIES

DE LEDEN VAN DE AIV EN ZIJN COMMISSIES WORDEN benoemd op grond van hun deskundigheid. Deze kan blijken uit opgedane ervaring met internationale (waaronder Europese) vraagstukken, uit wetenschappelijke merites of uit een combinatie van beide. De leden fungeren onafhankelijk en vertegenwoordigen geen belangengroepen.

Hieronder volgt de samenstelling van de AIV en de permanente commissies.

AIV Adviesraad Internationale Vraagstukken

Voorzitter: Prof.mr. J.G. (Jaap) de Hoop Scheffer
Vicevoorzitter: Prof.dr.ir. J.J.C. (Joris) Voorhoeve
Leden: Prof.dr. C.P.M. (Tineke) Cleiren, prof.dr. J. (Joyeeta) Gupta, prof.dr. E.M.H. (Ernst) Hirsch Ballin, prof.dr. L.J. (Luuk) van Middelaar (vanaf 1 april 2018), prof.dr. M.E.H. (Mirjam) van Reisen, drs. M. (Monika) Sie Dhian Ho en LGen b.d. M.L.M. (Marcel) Urlings
Secretaris: Drs. M.E. (Marja) Kwast-van Duursen

Ambtelijke contactpersonen van de AIV waren drs. M. (Marc) Gerritsen (ministerie van Buitenlandse Zaken), drs. H.J.A.M. (Erik Jan) van Oosterhout (ministerie van Defensie, tot september 2018) en dr. S.M. (Saskia) van Genugten (ministerie van Defensie, vanaf september 2018).

Commissie Europese Integratie

Voorzitter: Prof.dr. L.J. (Luuk) van Middelaar (vanaf 1 april 2018)
Vicevoorzitter: Drs. M. (Monika) Sie Dhian Ho
Leden: Drs. D.J. (Dirk Jan) van den Berg, dr. F.A.W.J. (Femke) van Esch, prof.dr. S.C.W. (Sylvester) Eijffinger, prof.dr. M.O. (Madeleine) Hosli, mr.drs. M. (Marnix) Krop, prof.dr. C.W.A.M. (Kees) van Paridon, dr. A. (Adriaan) Schout, prof.dr. M.L.L. (Mathieu) Segers, prof.mr. L.A.J. (Linda) Senden, mr. C.G. (Carlo) Trojan, mr. M.C.B. (Mirella) Visser en mr. N.P. (Niek) van Zutphen
Secretaris: Mr.drs. A.R. (André) Westerink

Ambtelijke contactpersonen van de CEI waren drs. C. (Chris) Devillers (tot juli 2018) en drs. T.M. (Marjan) Schippers (vanaf juli 2018) (beiden ministerie van Buitenlandse Zaken).

Composition of the AIV and its permanent committees

MEMBERS OF THE AIV AND ITS COMMITTEES ARE appointed on the basis of expertise gained from experience in international (including European) affairs, academic achievement or both. Members serve in an independent capacity and do not represent any interest group.

The composition of the AIV and its permanent committees appears below.

AIV Advisory Council on International Affairs

Chair: Professor J.G. (Jaap) de Hoop Scheffer
Vice-chair: Professor J.J.C. (Joris) Voorhoeve
Members: Professor C.P.M. (Tineke) Cleiren, Professor J. (Joyeeta) Gupta, Professor E.M.H. (Ernst) Hirsch Ballin, Professor L.J. (Luuk) van Middelaar (from 1 April 2018), Professor M.E.H. (Mirjam) van Reisen, M. (Monika) Sie Dhian Ho, and Lieutenant General (ret.) M.L.M. (Marcel) Urlings
Executive secretary: M.E. (Marja) Kwast-van Duursen

The civil service liaison officers of the AIV were M. (Marc) Gerritsen (Ministry of Foreign Affairs), H.J.A.M. (Erik Jan) van Oosterhout (Ministry of Defence, until 31 August 2018) and Dr S.M. (Saskia) van Genugten (Ministry of Defence, from 1 September 2018).

European Integration Committee

Chair: Professor L.J. (Luuk) van Middelaar (from 1 April 2018)
Vice-chair: M. (Monika) Sie Dhian Ho
Members: D.J. (Dirk Jan) van den Berg, Dr F.A.W.J. (Femke) van Esch, Professor S.C.W. (Sylvester) Eijffinger, Professor M.O. (Madeleine) Hosli, M. (Marnix) Krop, Professor C.W.A.M. (Kees) van Paridon, Dr A. (Adriaan) Schout, Professor M.L.L. (Mathieu) Segers, Professor L.A.J. (Linda) Senden, C.G. (Carlo) Trojan, M.C.B. (Mirella) Visser and N.P. (Niek) van Zutphen
Executive secretary: A.R. (André) Westerink

The civil service liaison officers of the CEI were C. (Chris) Devillers (until 30 June 2018) and T.M. (Marjan) Schippers (from July 2018), both of the Ministry of Foreign Affairs.

Human Rights Committee

Chair: Professor E.M.H. (Ernst) Hirsch Ballin
Vice-chair: Professor C.P.M. (Tineke) Cleiren
Members: Professor K.C.J.M. (Karin) Arts, Professor M.S. (Maurits) Berger, Professor Y.M. (Yvonne) Donders, Professor J.H. (Janneke) Gerards, A.P. (Arjan) Hamburger, A.J.M. (Ton) Heerts, Professor N.M.C.P. (Nicola) Jägers, Professor R.A. (Rick) Lawson, Professor B.E.P. (Egbert) Myjer, Dr B.W. (Bart) Schermer, N. (Naema) Tahir and H.M. (Heikelina) Verrijn Stuart
Executive secretary: R.A.G. (Robert) Dekker

The civil service liaison officer of the CMR was M. (Marianne) de Jong (Ministry of Foreign Affairs).

Development Cooperation Committee

Chair: Professor M.E.H. (Mirjam) van Reisen
Vice-chair: Professor J. (Joyeeta) Gupta
Members: Dr B.S.M. (Bernard) Berendsen, M.H.G.E. (Marilou) van Golstein Brouwers (until 30 June 2018), J. (Jack) van Ham, Professor R.E. (Rolph) van der Hoeven, M. (Manuela) Monteiro, Dr A.O. (Antony) Ong'ayo, Professor J.B. (Hans) Opschoor, J.N.M. (Koos) Richelle, M. (Marieke) Schouten, E.N. (Elisabeth) van der Steenhoven and A.H.J. (André) Veneman
Executive secretary: M.M. (Marenne) Jansen (from September 2018)

Peace and Security Committee

Chair: Professor J.J.C. (Joris) Voorhoeve
Vice-chair: Lieutenant General (ret.) M.L.M. (Marcel) Urlings
Members: Professor E. (Edwin) Bakker, D.J. (Dirk) Barth, A.J. (Arend Jan) Boekestijn, L.F.F. (Lo) Casteleijn, Professor J. (Ko) Colijn, Dr N. (Nikolaos) van Dam, Dr N. (Nienke) de Deugd, Dr M. (Margriet) Drent, Professor I. (Isabelle) Duyvesteyn, P.C. (Pieter) Feith, Dr A.R. (Rem) Korteweg and Lieutenant

Commissie Mensenrechten

Voorzitter: Prof.dr. E.M.H. (Ernst) Hirsch Ballin
Vicevoorzitter: Prof.dr. C.P.M. (Tineke) Cleiren
Leden: Prof.dr. K.C.J.M. (Karin) Arts, prof.mr.dr. M.S. (Maurits) Berger, prof.dr. Y.M. (Yvonne) Donders, prof.mr. J.H. (Janneke) Gerards, mr. A.P. (Arjan) Hamburger, A.J.M. (Ton) Heerts, prof.dr.mr. N.M.C.P. (Nicola) Jägers, prof.dr. R.A. (Rick) Lawson, prof.dr. B.E.P. (Egbert) Myjer, mr.dr. B.W. (Bart) Schermer, mr. N. (Naema) Tahir en mr. H.M. (Heikelina) Verrijn Stuart
Secretaris: Drs. R.A.G. (Robert) Dekker MSc

Ambtelijke contactpersoon van de CMR was drs. M. (Marianne) de Jong (ministerie van Buitenlandse Zaken).

Commissie Ontwikkelingssamenwerking

Voorzitter: Prof.dr. M.E.H. (Mirjam) van Reisen
Vicevoorzitter: Prof.dr. J. (Joyeeta) Gupta
Leden: Dr. B.S.M. (Bernard) Berendsen, drs. M.H.G.E. (Marilou) van Golstein Brouwers (tot juli 2018), J. (Jack) van Ham, prof. dr. R.E. (Rolph) van der Hoeven, drs. M. (Manuela) Monteiro, dr. A.O. (Antony) Ong'ayo, prof.dr. J.B. (Hans) Opschoor, mr. J.N.M. (Koos) Richelle, M. (Marieke) Schouten MSc, drs. E.N. (Elisabeth) van der Steenhoven en drs. A.H.J. (André) Veneman
Secretaris: Drs. M.M. (Marenne) Jansen (vanaf september 2018)

Ambtelijke contactpersoon van de COS was drs. J. (Jan) Klugkist (ministerie van Buitenlandse Zaken).

Commissie Vrede en Veiligheid

Voorzitter: Prof.dr.ir. J.J.C. (Joris) Voorhoeve
Vicevoorzitter: LGen b.d. M.L.M. (Marcel) Urlings
Leden: Prof.dr. E. (Edwin) Bakker, drs. D.J. (Dirk) Barth, drs. A.J. (Arend Jan) Boekestijn, drs. L.F.F. (Lo) Casteleijn, prof. dr. J. (Ko) Colijn, dr. N. (Nikolaos) van Dam, dr. N. (Nienke) de Deugd, dr. M. (Margriet) Drent, prof.dr. I. (Isabelle) Duyvesteyn, jhr. P.C. (Pieter) Feith, dr. A.R. (Rem) Korteweg en LGen b.d. dr. D. (Dirk) Starink
Secretaris: J.W.K. (Jan Willem) Glashouwer MA

Ambtelijke contactpersonen van de CVV waren mr. P. (Pieter) van Donkersgoed (ministerie van Buitenlandse Zaken) en drs. H.J.A.M. (Erik Jan) van Oosterhout (tot september 2018) en dr. S.M. (Saskia) van Genugten (vanaf september 2018) (beiden ministerie van Defensie).

General (ret.) Dr D. (Dirk) Starink
Executive secretary: J.W.K. (Jan Willem) Glashouwer

The civil service liaison officers of the CVV were P. (Pieter) van Donkersgoed (Ministry of Foreign Affairs) and H.J.A.M. (Erik Jan) van Oosterhout (Ministry of Defence, until 31 August 2018) and Dr S.M. (Saskia) van Genugten (Ministry of Defence, from 1 September 2018).

AIV Unit

THE AIV UNIT SUPPORTS THE AIV AND ITS PERMANENT committees in the fields of human rights, peace and security, development cooperation and European integration by providing editorial, organisational and administrative services. The bulk of its work relates to helping draft and produce reports. To this end, the unit includes five executive secretaries and two management assistants. In 2018, the members of the unit were M.E. (Marja) Kwast-van Duursen (AIV executive secretary), A.R. (André) Westerink (CEI executive secretary), R.A.G. (Robert) Dekker (CMR executive secretary), M.M. (Marenne) Jansen (COS executive secretary from September 2018) and J.W.K. (Jan Willem) Glashouwer (CVV executive secretary). The unit's management assistants were F. (Fabiola) San Martín López and I. (Irene) van der Winkel.

The AIV is also supported in its work by trainees who spend a number of months working in the AIV Unit. They come from various Dutch universities, where they study a range of different subjects (e.g. law, history, international relations and political science). In 2018, the trainees were N. (Neha) Bagga, M. (Merit) Guldemon, F. (Femme) den Hollander, B. (Barbara) van der Kroon, V. (Vera) Prins and A. (Adája) Stoetman.

STAF VAN DE AIV

DE STAF VAN DE AIV ONDERSTEUNT DE AIV EN DIENS permanente commissies op de gebieden van mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie op redactioneel, organisatorisch en administratief gebied. Het zwaartepunt van de ondersteuning ligt op het mede voorbereiden, opstellen en uitbrengen van adviezen. Voor dit doel telt de staf van de AIV vijf secretarissen en twee managementondersteuners. In 2018 bestond de staf van de AIV uit drs. M.E. (Marja) Kwast-van Duursen (secretaris AIV), mr.drs. A.R. (André) Westerink (secretaris CEI), drs. R.A.G. (Robert) Dekker MSc (secretaris CMR), drs. M.M. (Marenne) Jansen (secretaris COS vanaf september 2018), J.W.K. (Jan Willem) Glashouwer MA (secretaris CVV), alsmede uit F. (Fabiola) San Martín López en I. (Irene) van der Winkel (managementondersteuning).

Voorts worden de werkzaamheden van de AIV ondersteund door stagiaires die gedurende enkele maanden zijn verbonden aan de staf van de AIV. Zij zijn afkomstig van verschillende studierichtingen (rechten, geschiedenis, internationale betrekkingen, politicologie) van universiteiten in Nederland. In 2018 ging het om de volgende personen: N. (Neha) Bagga, M. (Merit) Guldemon, F. (Femme) den Hollander, B. (Barbara) van der Kroon, V. (Vera) Prins en A. (Adája) Stoetman.

BIJLAGEN / ANNEXES

AIV Werkprogramma 2018-2020

Onderwerpen op het gebied van Europese integratie

1. De toenemende rol en invloed van China in de EU

Dit onderwerp raakt aan de institutionele vormgeving van de globale verhoudingen. Bij de behandeling van dit onderwerp kan de AIV kijken naar het Chinese beleid ten aanzien van strategische overnames in Europa, investeringen in onder meer (Griekse) havens door de Chinese overheid en de samenwerking tussen China en Centraal- en Oost-Europese landen in het kader van de zijderoute. Ook kan de AIV kijken naar de rol van de EU als voorvechter van het multilaterale systeem, bezien in samenhang met de positie van China ten aanzien van het multilaterale handelssysteem en het klimaatakkoord van Parijs.

2. Migratie

In een AIV-advies zou de nadruk kunnen worden gelegd op de samenhang tussen het migratievraagstuk, de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de EU-buitengrens en het externe beleid van de EU. Het onderwerp is nu nog onvoldoende uitgekristalliseerd in nieuwe politieke evenwichten en nieuwe politieke deals binnen de EU (o.a. Dublin) en door de EU (met derde landen). Het probleem wordt vooruitgeschoven, waardoor het huidige Europese asielstelsel niet klaar is voor een volgende crisis. Dit onderwerp raakt ook aan het functioneren van Schengen.

Onderwerpen op het gebied van mensenrechten

1. Universaliteit van mensenrechten: Narratief 2.0

De universaliteitsgedachte van de mensenrechten staat internationaal onder druk. Deze discussie is op zichzelf niet nieuw, maar opkomende machten als Rusland, China, Turkije, Saoedi-Arabië en de relatieve verzwakking van de Verenigde Staten (VS) en binnen Europa geven deze wel een nieuwe impuls. Daarnaast worden in toenemende mate ook in de VS en Europa vraagtekens gezet bij het belang van mensenrechten. Terwijl de mensenrechten na het einde van de Koude Oorlog internationaal grote populariteit genoten, lijkt het pleidooi voor mensenrechten de laatste jaren sleets en diffuus geworden. Veel mensen zetten vraagtekens bij de inclusiviteit van mensenrechten, mede omdat liberalisering van markten, vrijhandel, privatiseringen na de Koude Oorlog ook hebben geleid tot meer economische ongelijkheid. Het narratief van China (nadruk op gemeenschap en sociaaleconomische rechten en gelijkheid) en van de VS onder president Trump (America first) concurreren hiermee. De AIV kan de achtergronden van deze problematiek en de bijbehorende deelaspecten en trends (krimpde maatschappelijke ruimte) in een advies nader uitwerken, en uiteenzetten waarom een actief Nederlands mensenrechtenbeleid een noodzakelijke pijler blijft van het buitenland- en veiligheidsbeleid. Daarbij kan ook gekeken worden naar de reikwijdte van het mensenrechtenconcept. Van daaruit kan de AIV elementen aanreiken voor een actueel mensenrechtennarratief.

2. De invloed van (informatie)technologie op de ontwikkeling van mensenrechten

De digitale revolutie heeft de wereld de afgelopen twintig jaar ingrijpend veranderd. ICT en internet hebben de wereld niet alleen kleiner gemaakt, maar ook gefragmenteerd. Digitalisering en robotisering hebben geleid tot meer flexibele en onderbetaalde arbeid en daarmee tot meer economische ongelijkheid en

AIV Work Programme for 2018-2020

Issues concerning European integration

1. China's expanding role and influence in the EU

This issue touches on the institutional configuration of global relations. In its treatment of this subject the AIV can examine Chinese policy on strategic acquisitions in Europe, the Chinese government's investments in ports in Greece and elsewhere, and cooperation between China and Central and Eastern European countries in the context of the New Silk Road (Belt and Road Initiative). The AIV can also explore the EU's role as a champion of the multilateral system, as it relates to China's position vis-à-vis the multilateral trade system and the Paris Climate Agreement.

2. Migration

An AIV advisory report could focus on the relationship between migration, the member states' joint responsibility for the EU's external border, and EU external policy. The issue of migration has not yet crystallised sufficiently to produce a new political balance and new political deals within the EU (e.g. a new 'Dublin' system) and between the EU and third countries. Action on the problem keeps being postponed, with the result that the current European asylum system is unprepared for another crisis. This topic also relates to the functioning of the Schengen system.

Issues concerning human rights

1. Universality of human rights: Narrative 2.0

The principle of the universality of human rights is under pressure internationally. This discussion is not in itself new, but it has gained fresh momentum with the rise of powers such as Russia, China, Turkey and Saudi Arabia and with the relative weakening of the United States (US) and countries within Europe. In addition, the importance of human rights is increasingly being called into question in the US and Europe. At the end of the Cold War human rights was a prominent issue internationally, but arguments promoting human rights have come to seem platitudinous and desultory in recent years. Many people question the inclusivity of human rights, in part because, since the end of the Cold War, market liberalisation, free trade and privatisation have led to greater economic inequality. China's emphasis on community and on socioeconomic rights and equality and President Trump's 'America First' credo compete with this. The AIV could explore the background of this issue and the corresponding elements and trends (shrinking space for civil society) in an advisory report, and explain why active Dutch human rights policy remains an essential cornerstone of foreign and security policy. In this context, the AIV could also examine the scope of the human rights concept and draw on its findings to present elements of a new, updated human rights narrative.

2. The influence of ICT and other technologies on the development of human rights

The digital revolution has changed the world dramatically over the past 20 years. ICT and the internet have made the world smaller but also more fragmented. Digitalisation and robotisation have led to more flexible and underpaid labour and, as a result, greater economic inequality and socioeconomic insecurity. In addition, technological advances have brought about major changes in armed conflict, both for aggressors and for the

bestaansonzekerheid. Daarnaast hebben technologische ontwikkelingen ook in gewapende conflicten veel veranderd, zowel voor de agressors als voor de betrokken burgers.¹ De AIV kan in een advies zowel de positieve als de negatieve effecten van deze ontwikkelingen voor de mensenrechten onderzoeken. Hierbij kan worden gedacht aan de democratiserende effecten die het massale gebruik van mobiele telefoons bieden, doordat dit toegang tot onder andere vrije meningsuiting en informatie over mensenrechten faciliteert (bijvoorbeeld de Twitterrevolutie in Egypte). Daarnaast zou moderne technologie kunnen worden ingezet om verkiezingswaarneming en transparantie te bevorderen. Ook kan moderne technologie op het gebied van veiligheid en grensbewaking worden gebruikt, om bijvoorbeeld mensenhandel en drugscriminaliteit tegen te gaan. Anderzijds kan worden onderzocht hoe informatietechnologie mensenrechten ondermijnt. Daarbij kan worden gedacht aan de invloed van sociale media op het recht op privacy (zie recente ontwikkelingen rondom Facebook), de gevaren van fake news voor verkiezingscampagnes en de initiatieven van de Chinese overheid om een ‘sociaal kredietsysteem’ op te zetten.

Onderwerpen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking

1. Digitalisering en Innovatie: Technologie in Afrika

Digitalisering verandert het landschap in Afrika. Sociale media en mobiele telefoons worden gebruikt voor de uitbreiding van handel en diensten, waaronder prijsbepaling van producten, nieuwe afzetmarkten, organisatie van de keten, betalingen, dienstverlening, medische toepassingen en scholing. De e-revolutie in Rwanda is een goed voorbeeld van de nieuwe mogelijkheden die digitalisering biedt om Afrika in de voorhoede van nieuwe ontwikkelingen te brengen. Nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld *blockchain technologie*, *the internet of things* en *big data*) vragen ook om opleidingen in deze sector.

Er zijn tevens risico's voor Afrika. In Afrika wordt steeds meer gebruik gemaakt van bitcoins om valuta-schommelingen (en een zwakke Centrale Bank) te compenseren. Is dit een wenselijke ontwikkeling? Verder dreigt het ontstaan van nieuwe afhankelijkheden, het verlies van controle over data en privacy en een groeiende schuld als gevolg van investeringen in deze sector. De vraag is onder welke voorwaarden Afrika's belang gediend is bij de aansluiting op het wereldwijde internet van data en diensten.

Nederland is een voorloper op het gebied van cyber en crypto en maakt zich in de Europese Unie sterk voor de ontsluiting van bestaande onderzoeksdata van wetenschappelijke en academische instellingen in het kader van Go-FAIR (*Findable, Accessible, Interoperable* en *Reusable*). Nederlandse expertise in digitalisering kan worden ingezet om economieën in Afrika te ondersteunen.

In de beleidsnota ‘Investeren in perspectief’ kondigt de regering aan digitalisering te willen stimuleren om een impuls te geven aan meer duurzame en inclusieve groei in de wereld en ter ondersteuning van ontwikkeling. In het kader van de kansen en bedreigingen van digitalisering is het van belang te onderzoeken:

- (a) Welke steun Afrika nodig heeft om te profiteren van de digitale ontwikkelingen, en op welke wijze kansen kunnen worden gemaximaliseerd en bedreigingen kunnen worden geminimaliseerd; en
- (b) Hoe de Nederlandse regering in samenwerking met Nederlandse kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties vorm kan geven aan een beleid dat Afrika ondersteunt in het proces van digitalisering.

¹ Zie ook AIV-advies nr. 102, ‘De bescherming van de burgerbevolking in gewapend conflict: over gebaande paden en nieuwe wegen’, (2016).

civilians affected.¹ In an advisory report, the AIV could investigate both the positive and negative impacts of these developments on human rights. Potential topics of exploration include the democratising effects of the mass use of mobile phones, which provide access to freedom of expression and information about human rights (for example, the Twitter revolution in Egypt). Modern technology could be used to aid in election monitoring and foster transparency. It also has uses in the area of security and border control, where it could be deployed to combat human trafficking and drug-related crime, for example. The AIV could examine the other side of this issue as well, to determine how information technology is undermining human rights. This could include, for example, an exploration of the influence of social media on the right to privacy (such as recent developments involving Facebook), the dangers of ‘fake news’ for election campaigns and the initiatives of the Chinese authorities to implement a ‘social credit system’.

Issues concerning development cooperation

1. Digitalisation and Innovation: Technology in Africa

Digitalisation is changing the landscape in Africa. Social media and mobile phones are being used to expand trade and services, specifically for product pricing, new export markets, value chain management, payments, service provision, medical applications and education. The e-revolution in Rwanda is a good example of how the new possibilities that digitalisation offers could bring Africa to the forefront of new developments. Those new developments (such as blockchain technology, the internet of things and big data) will require new education and training programmes in this area.

At the same time, there are risks for Africa. Use of cryptocurrencies to offset currency fluctuations (and compensate for a weak central bank) is increasing in Africa. Is this a desirable development? There is a danger that new dependencies will emerge, control over data and privacy will be lost and debt will increase as a result of investment in this sector. The question is under what conditions Africa's interests will be served by joining the worldwide internet of data and services.

The Netherlands is a leader in cyber and encryption expertise and is a strong advocate within the European Union for making the research data of scientific and academic institutions accessible within the framework of the Go-FAIR initiative (FAIR stands for Findable, Accessible, Interoperable and Reusable). Dutch digitalisation expertise can be put to use to support economies in Africa.

In its policy document ‘Investing in Global Prospects’ (*‘Investeren in perspectief’*) the government announced its intention to promote digitalisation with the aim of stimulating sustainable and inclusive growth in the world and supporting development. In order to identify the threats and opportunities involved in the digitalisation process, it is important to investigate:

- (a) what support Africa needs in order to profit from digital advances, and how opportunities can be maximised and threats minimised; and
- (b) how the Dutch government can work with Dutch knowledge institutions, businesses and civil society organisations to shape a policy that supports African countries in the process of digitalisation.

¹ See also AIV advisory report no. 102, ‘The Protection of Civilians in Armed Conflicts: Well-trodden Paths and New Ways Forward’, (2016).

2. De toekomst van werk: effectieve paden naar banen in Afrika en het Midden-Oosten

Op het Afrikaanse continent zijn tussen nu en 2050 elk jaar ca. 15 miljoen nieuwe banen nodig om te voorzien in het levensonderhoud van de snel groeiende bevolking. De private sector is de motor achter werkgelegenheids groei. Nieuwe banen zullen vooral tot stand komen via lokale, nationale en internationale bedrijven; zowel in de kleine en middelgrote bedrijven als in het grootbedrijf; zowel op het platteland als in de snel groeiende stedelijke gebieden en zowel in de informele als formele sectoren. Beleid moet ervoor zorgen dat opleidingen geschikt zijn voor het veranderende werkklimaat en dat werkgelegenheid groeit in groene, duurzame sectoren.

Met de beleidsnota ‘Investeren in perspectief’ wil de Nederlandse regering een bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling en effectieve werkgelegenheids groei (vooral bij jongeren en vrouwen in Afrika en het Midden-Oosten) en daarmee aan de realisatie van de SDG’s. De beleidsnota schetst de prioriteiten met betrekking tot buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking, maar het financieringsinstrumentarium moet nog worden uitgewerkt. Een kernpunt van het Nederlandse BHOS-beleid is om de Dutch Diamond als hefboom te gebruiken: Nederland heeft een unieke capaciteit om innovatie en transformatie te bevorderen door middel van partnerschappen tussen private (bedrijfsleven) c.q. financieringsinstellingen, kennisinstellingen, maatschappelijk middenveld en overheidsinstellingen. Nederlandse actoren kunnen een concrete en significante bijdrage leveren aan de noodzakelijke economische transformatie en werkgelegenheids groei. Uitgangspunt is dat economische bedrijvigheid alleen kan gedijen in een context van veiligheid, vertrouwen en rechtszekerheid met betrekking tot investeringen.

Belangrijke vragen voor nadere uitwerking zijn:

- 1) Waar ligt de behoefte in Afrika en het Midden-Oosten en hoe kan de groeiende vraag van een groeiende bevolking worden vastgesteld? Nieuwe perspectieven op effectieve werkgelegenheids groei: ligt dat bij manufacturing en intensivering van de landbouw, of vooral op nieuwe economische terreinen zoals groene industrie en landbouw, IT en digitalisering (SDG 8)? Welke concrete doelstellingen kunnen hieraan worden gekoppeld, evenals impact assessment criteria voor werkgelegenheids groei en duurzame ontwikkeling in de focusgebieden?
- 2) Welke Nederlandse kennis en kunde kunnen worden gebruikt ten behoeve van internationale samenwerking bij innovatie, met de SDG-impact criteria als rode draad?
- 3) Hoe kan, door krachtenbundeling van de verschillende actoren en met behulp van innovatieve financiering, de ingezette professionalisering van de ontwikkelingssamenwerkings- en handelsagenda doorgezet worden?
- 4) Wat zijn de noodzakelijke institutionele randvoorwaarden voor de private sector om te kunnen ondernemen op een manier die Afrika ondersteunt bij het creëren van banen en coherent is met de andere SDG’s?

Bij dit advies zal een aantal belangrijke randvoorwaarden in beschouwing genomen worden:

- de bevordering van circulaire economieën en klimaatbeleid in ontwikkelingslanden (SDG 7, 9, 12);
- de aanpak van ongelijkheid (inkomen, vermogen, toegang natuurlijke hulpbronnen) (SDG 10);
- sociale bescherming en veerkracht, in het bijzonder van vrouwen en meisjes (SDG 1-5, 8, 10);
- duurzame en inclusieve stedelijke ontwikkeling die samenwerking bevordert tussen alle relevante actoren (SDG 11) en;
- een context van veiligheid, vertrouwen en rechtszekerheid met betrekking tot investeringen (SDG 16).

2. The future of work: effective paths to creating jobs in Africa and the Middle East

Between now and 2050 the African continent will need approximately 15 million new jobs each year to sustain its rapidly growing population. The private sector is the engine that drives job growth. Most new jobs will be created by local, national and international businesses; by small and medium-sized enterprises and large corporations alike; in rural areas as well as in rapidly expanding urban areas; and in both the informal and formal sectors. Policy must ensure that education and training are suited to the changing work climate and that employment grows in green, sustainable sectors.

With its policy document ‘Investing in Global Prospects’ the Dutch government aims to contribute to sustainable development and effective job creation (especially for young people and women in Africa and the Middle East) and, by extension, the achievement of the Sustainable Development Goals (SDGs). The policy document sets out the government’s priorities for foreign trade and development cooperation, but the financing instruments still need to be developed. One central element of Dutch policy on foreign trade and development cooperation is leveraging the ‘Dutch Diamond’ approach: the Netherlands has a unique capacity to foster innovation and transformation through partnerships between private sector businesses/finance institutions, knowledge institutions, civil society and government bodies. Dutch actors can make a specific and significant contribution towards the economic transformation and job growth that is needed. The guiding principle is that economic activity can only flourish in a context that offers security, confidence and legal certainty for investment.

Main questions to be explored:

- 1) What do Africa and the Middle East need, and how can the growing demand of a rising population be determined? Where do prospects for effective job growth lie: primarily in manufacturing and intensified agriculture or in new economic sectors such as green industries and agriculture, ICT and digitalisation (SDG 8)? What specific targets can be attached to these elements, and what impact assessment criteria should be applied to job growth and sustainable development in the focus areas?
- 2) What fields of Dutch knowledge and expertise can be used to advance international cooperation in innovation, with the SDG impact criteria serving as a common thread?
- 3) How can further progress be made in professionalising the development cooperation and trade agenda by pooling the resources of the actors involved and making use of innovative financing?
- 4) What institutional parameters need to be in place to enable the private sector to conduct business in a way that helps Africa create jobs and is consistent with the other SDGs?

In this advisory report a number of important parameters would be considered:

- promoting circular economies and climate policy in developing countries (SDGs 7, 9, 12);
- reducing inequality (income, assets, access to natural resources) (SDG 10);
- promoting social protection and resilience, for women and girls in particular (SDGs 1-5, 8, 10);
- ensuring sustainable and inclusive urban development that fosters cooperation among all relevant actors (SDG 11); and
- fostering a context that offers security, confidence and legal certainty for investment (SDG 16).

3. Opgang vluchtelingen in de regio (Afrika)

Eind 2017 waren wereldwijd ruim 68 miljoen mensen op de vlucht, meer mensen dan na de Tweede Wereldoorlog. Het merendeel wordt opgevangen in de regio. Het gebrek aan basisvoorzieningen, economische integratie en burgerschap vormen daarbij grote knelpunten. Ook wordt de veiligheid van vluchtelingen en ontheemden bedreigd door criminaliteit, waaronder mensenhandel en rekrutering door terroristische organisaties. Vanuit ontwikkelingsperspectief liggen er evenwel ook kansen voor de economie in de gastlanden. Zo bevinden zich in Ethiopië industriële parken, en zijn er mogelijkheden voor investeringen en bijdragen aan innovatie en starters in de informele economie.

De volgende adviesvragen zouden in het kader van dit onderwerp aan bod kunnen komen:

- Hoe kunnen investeringen worden aangetrokken voor de economische integratie van vluchtelingen en ontheemden in de regio?
- Welke vorm van educatie en innovatie kan bijdragen aan de economische integratie van vluchtelingen en ontheemden?
- Hoe kan de rechtsstaat worden versterkt, zodat integratie ondersteund wordt door een veilige omgeving gebaseerd op burgerschap in plaats van stateloosheid?
- Op welke manier kunnen mensenhandel en terroristische organisaties die vluchtelingen rekruteren, worden bestreden zodat de bescherming van vluchtelingen wordt vergroot?

Onderwerpen op het gebied van vrede en veiligheid

1. De veiligheidspolitieke ontwikkelingen in het Caribisch gebied en hun weerslag op het Koninkrijk

De Nederlandse staat draagt de verantwoordelijkheid voor de buitenlandse betrekkingen en de verdediging van het gehele Koninkrijk en dus ook voor het Caribische deel (Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint-Maarten, Sint-Eustatius en Saba). Daarom zijn de Nederlandse krijgsmacht, marechaussee en de kustwacht daar permanent aanwezig en verrichten zij taken als grensverdediging en bescherming tegen internationale (drugs-)criminaliteit. Dit deel van het Koninkrijk valt overigens niet onder het verdragsgebied van de NAVO. De dreigingen in de regio worden vooral bepaald door internationale criminaliteit en de wijze waarop deze het Koninkrijk in de regio en in Europa raken. Daarnaast spelen ook andere factoren een rol, zoals destabilisatie in landen in de regio, die onder andere migratiestromen richting de VS en het Koninkrijk tot gevolg (kunnen) hebben. Onder meer de situatie in Venezuela is zorgelijk.

In deze context dienen zich belangrijke vragen aan: hoe functioneert de veiligheidsarchitectuur van het Koninkrijk in het Caribisch gebied? Is deze in het licht van reële en actuele dreigingen robuust en effectief? Zijn de huidige Nederlandse inspanningen in dit kader toereikend?

2. Geopolitieke rol van Turkije

Het geopolitieke krachtenveld is sterk in verandering. Met het aantreden van de nieuwe Amerikaanse president worden andere accenten gezet, staat het politieke en economische gewicht van de EU onder druk - onder meer vanwege de *Brexit* -, neemt de militaire en economische macht van China toe, en is er sprake van toenemende assertiviteit van burens van de EU, zoals Rusland, Turkije en Iran. Er voltrekken zich ingrijpende veranderingen in de binnenlandse en buitenlandse politiek van Turkije. Sinds de militaire coup zijn de binnenlandse spanningen toegenomen, staan de rechtsstaat, mediavrijheid en mensenrechten onder druk, en heeft de Turkse president

3. Reception of refugees in the region (Africa)

At the end of 2017 there were over 68 million refugees worldwide, more than after the Second World War. The majority of refugees are hosted in the region of origin, where a lack of basic services and opportunities for economic integration and citizenship are serious problems. In addition, the safety of refugees and displaced persons is threatened by criminal activity such as human trafficking and recruitment by terrorist organisations. From a development perspective, however, there are economic opportunities in host countries. For example, in Ethiopia there are industrial parks, and there are opportunities to invest in and contribute to innovation and start-ups in the informal economy.

The following questions could be addressed in relation to this topic:

- What can be done to attract investment that would facilitate the economic integration of refugees and displaced persons in the region?
- What forms of education and innovation could contribute to the economic integration of refugees and displaced persons in the region?
- What can be done to bolster the rule of law, so that integration is supported by a safe, secure environment based on citizenship rather than statelessness?
- What can be done to tackle human trafficking and the recruitment of refugees by terrorist organisations, with a view to improving the protection of refugees?

Issues concerning peace and security

1. Developments relating to security policy in the Caribbean region and their impact on the Kingdom

The Dutch state is responsible for the international relations and the defence of the entire Kingdom, including the Caribbean part (Aruba, Bonaire, Curaçao, St Maarten, St Eustatius and Saba). The Dutch armed forces, the Royal Military and Border Police (KMAR) and the coastguard therefore have a permanent presence in the region and carry out tasks such as border protection and providing protection against international crime, including drug-related crime. However, the Caribbean part of the Kingdom does not fall within the NATO treaty area. The threats in the region are primarily related to international crime and its effect on the Kingdom, both in the Caribbean and in Europe. Other factors also play a role, such as destabilisation in countries in the region, which could lead to migration flows to the US and the Kingdom. The situation in Venezuela, for example, is cause for concern.

There are several important questions in this connection: how does the Kingdom's security architecture function in the Caribbean region? In the light of real and current threats, is it robust and effective? Are current Dutch efforts in this regard sufficient?

2. Turkey's geopolitical role

The geopolitical balance of power is undergoing significant changes. The inauguration of the new US president has meant a shift in focus, the EU's political and economic influence is under threat (as a result of Brexit and other factors), China's military and economic power is increasing, and the EU's neighbours – such as Russia, Turkey and Iran – are becoming increasingly assertive. Far-reaching changes are afoot in Turkish politics, at both domestic and foreign-policy level. Since the attempted military coup internal tensions have increased, the rule of law, press freedom and human rights are under pressure, and President Erdoğan has greatly increased

Erdogan door middel van een referendum veel macht naar zich toegetrokken. Wijzigingen in het Turkse buitenlands beleid waren al eerder ingezet, maar kregen in de nasleep van de coup een extra stimulans. Dit heeft zich onder meer geuit in een veel hardere opstelling jegens het Westen en in toenadering tot Rusland. In de Midden-Oosten regio vaart Turkije meer een eigen koers, waarbij het zich militair manifesteert in zowel Syrië als in Irak, hetgeen soms schuurt met het optreden van de internationale coalitie. Turkije heeft recent de banden verder aangehaald met Rusland, waarbij alsnog overeenstemming werd bereikt over de Russisch-Turkse gaspijplijn Turkstream. Ook lijkt Turkije in toenemende mate invloed te willen verwerven in landen en gebieden waar Turkije een historische presentie heeft gehad.

Het (externe) buitenlandbeleid van Turkije krijgt voor meerdere landen een sterke binnenlandse dimensie en *vice versa*. Door onder andere het mobiliseren van de Turkse diaspora of Turkse media in het buitenland streeft Turkije geregeld nationale belangen buiten de eigen landsgrenzen na. Dit leidt in sommige gevallen tot ongewenste buitenlandse inmenging en stuit op weerstand bij verschillende landen.

Voornoemde elementen zorgen voor voortdurende dynamiek in de relatie met de EU en de NAVO, waarbij zich vaak nieuwe uitdagingen aandienen en waarbij bestaande samenwerking kan worden belast. Turkije is tegelijkertijd een NAVO-bondgenoot van groot strategisch belang. Het land heeft na de VS de grootste krijgsmacht en is qua inwonertal de op twee na grootste bondgenoot. Tevens is Turkije een belangrijke bondgenoot in de strijd tegen ISIS en cruciaal voor de opvang van vluchtelingen en migranten. Daarnaast is Turkije een belangrijke handelspartner voor Nederland.

3. Conflictpreventie

Conflictpreventie staat prominent opgenomen als doel 1 van de Geïntegreerde Buitenland- en Veiligheidsstrategie. Doel 2 gericht op het voorkomen van gewelddadig extremisme raakt hier nauw aan. Ook in de nota Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking ‘Investeren in Perspectief’ is het voorkomen van conflict en instabiliteit een van de hoofddoelen, door een sterkere focus op de grondoorzaken van conflict. En de Defensienota kondigde een conflictpreventieteam aan bij Defensie. Dit dient gezien te worden in het licht van het gegeven dat de Nederlandse belangen de afgelopen jaren hard geraakt werden door grootschalige conflicten rond Europa en de Caribische gebiedsdelen. Daarnaast sluit dit aan bij het toegenomen belang dat de internationale gemeenschap – o.a. EU, de VN(VR), NAVO en de Wereldbank – aan dit thema geeft. Voorkomen van gewelddadig conflict is ook vele malen goedkoper dan steeds weer reactief optreden om opgelaaid geweld te stabiliseren, berekende de Wereldbank recent. Het thema is dus onverminderd actueel en urgent.

De volgende onderzoeksvragen zouden de implementatie van het Nederlandse conflictpreventiebeleid (via multilateraal, EU of bilaterale instrumenten) bevorderen:

- Op welke wijze kunnen de agenda’s gericht op de aanpak van structurele, lange termijn grondoorzaken (uit de BHOS-nota) en de meer politieke, kortere termijn inzet (uit de GBVS) op voorkomen van conflictescalatie en grootschalig geweld effectiever aan elkaar worden gekoppeld?
- Hoe kunnen EU-lidstaten een grotere rol spelen om een geïntegreerde, doelgerichte en flexibele EU inzet op conflictpreventie te bevorderen en politiek draagvlak daarvoor te vergroten? Brengt de herziening van het EU-budget ook kansen hiertoe?
- Welke kansen bieden de ontwikkelingen op het gebied van *big data analytics*, de beschikbaarheid van *real-time*, *open source* en locatie-specifieke informatiebronnen, en de ongekende technologische ontwikkeling op ICT-gebied om conflictrisico’s eerder en beter te kunnen identificeren en analyseren (*early warning*) en effectiever te kunnen adresseren (*early action*)? Hoe kan de overheid eventuele kansen beter benutten om de informatiepositie en slagkracht te vergroten?

his powers by way of a referendum. Changes to Turkey’s foreign policy had already been introduced, but received additional impetus following the coup attempt. This can be seen, for example, in its more strident attitude towards the West and its rapprochement with Russia. Increasingly, Turkey is charting its own course in the Middle East, with military involvement in both Syria and Iraq, sometimes creating friction with the actions of the international coalition. Recently, Turkey has strengthened its ties with Russia, for example by reaching an agreement on the Russian-Turkish gas pipeline, TurkStream. Turkey also appears to seek greater influence in countries and regions where it has had a historical presence.

For several countries, Turkey’s foreign policy is taking on a strong domestic dimension (and vice versa). Turkey regularly attempts to promote its national interests beyond its borders by mobilising the Turkish diaspora or Turkish media abroad. In some cases this has led to undesirable foreign interference and it has met with resistance from various countries.

Due to these elements Turkey’s relationship with the EU and NATO is in a constant state of flux, which often leads to new challenges and can hamper existing cooperation. At the same time, Turkey is a strategic NATO ally. The size of the country’s armed forces is second only to the US and in terms of population Turkey is the third-largest country in the Alliance. Turkey is also an important ally in the fight against ISIS and plays a vital role in the reception of refugees and migrants. Moreover, the country is a major trading partner for the Netherlands.

3. Conflict prevention

Conflict prevention has been prominently placed at the top of the list of goals of the government’s Integrated International Security Strategy. The second goal – preventing violent extremism – is closely related to the first. Preventing conflict and instability by focusing more closely on root causes is also a primary objective in the policy document on foreign trade and development cooperation, ‘Investing in Global Prospects’ (*‘Investeren in perspectief’*). In addition, the Defence White Paper announced the establishment of a conflict prevention team at the Ministry of Defence. This must be viewed in light of the fact that Dutch interests have been hit hard in recent years by large-scale conflicts around Europe and the Caribbean parts of the Kingdom. Furthermore, it dovetails with the increasing emphasis on conflict prevention in the international community, including in the EU, the UN (including the Security Council), NATO and the World Bank. The World Bank recently calculated that preventive action to avert violent conflict costs many times less than responsive action aimed at stabilisation, taken after violence has erupted. The relevance and urgency of this topic therefore remains as great as ever.

The following research questions could advance the implementation of the Netherlands’ conflict prevention policy (through multilateral, EU or bilateral instruments):

- How could the government more effectively link the agendas aimed at addressing long-standing structural root causes (in the policy document ‘Investing in Global Prospects’) and shorter-term political efforts (in the Integrated International Security Strategy) to prevent conflict escalation and large-scale violence?
- How can EU member states play a bigger role in promoting integrated, targeted and flexible EU action to promote conflict prevention and broaden political support for this? Will the new EU budget present opportunities in this regard?
- What opportunities for identifying, analysing (early warning) and addressing (early action) conflict risks more effectively could emerge from advances in the field of big data analytics, the availability of

- Hoe zou de samenwerking tussen internationale organisaties (EU, VN en regionale organisaties als de AU), Internationale Financiële Instellingen (zoals de WB) en bilaterale donoren op het gebied van conflictpreventie kunnen worden versterkt en in praktijk worden gebracht? Hiertoe zou het nuttig zijn het preventie-instrumentarium in kaart te brengen, zowel bij internationale organisaties als bij International Financial Institutions (IFI's) en staten, en te benoemen hoe dit instrumentarium effectiever en meer in samenhang kan worden ingezet.

4. Actualisering advies over autonome wapensystemen

Een van de aanbevelingen uit het AIV/CAVV-advies 'Autonome wapensystemen: de noodzaak van betekenisvolle menselijke controle' (oktober 2015) betref het advies aan de regering om, gelet op de snelle ontwikkelingen op het gebied van robotica en kunstmatige intelligentie en de voortgaande internationale discussie hierover, in 2020 de bruikbaarheid van dit advies opnieuw tegen het licht te houden. De Verenigde Staten en China zetten volop in op de doorontwikkeling van geavanceerde algoritmes, machine learning, robotica en drone swarms, mede met het oog op (militaire) veiligheidstoepassingen. Rusland loopt wat betreft de investeringen op deze landen achter, hoewel president Poetin heeft aangekondigd de komende jaren een inhaalslag te willen maken. Ook Europese landen zoals Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk onderstrepen het belang van de nieuwe toepassingsmogelijkheden.

real-time, open source and location-specific information sources, and the unprecedented developments taking place in ICT? How can the government make better use of opportunities to improve its information position and increase its effectiveness?

- What are the options for strengthening and implementing cooperation between international organisations (e.g. the EU, UN and regional organisations such as the African Union), international financial institutions (e.g. the World Bank) and bilateral donors in the area of conflict prevention? For this purpose it would be useful to take stock of the prevention instruments available to international organisations, international financial institutions (IFIs) and states, and to identify how these instruments could be used more effectively and cohesively.

4. Update of advisory report on autonomous weapon systems

In the joint advisory report entitled 'Autonomous Weapon Systems: the Need for Meaningful Human Control' (October 2015) the AIV and the Advisory Committee on Issues of Public International Law (CAVV) recommended that the government review the relevance of this advisory report in 2020 in light of the rapid advances in the fields of robotics and artificial intelligence, and the ongoing international debate on this matter. The United States and China are working hard to refine advanced algorithms, machine learning, robotics and drone swarms, partly with a view to their military and security applications. In terms of investment, Russia is lagging behind the US and China, but President Putin has announced his intention to make up for lost ground in the years to come. European countries like France and the United Kingdom have also stressed the importance of exploring the scope for new applications.

Lijst met afkortingen

AIV	Adviesraad Internationale Vraagstukken
CEI	Commissie Europese Integratie (van de AIV)
CMR	Commissie Mensenrechten (van de AIV)
COS	Commissie Ontwikkelingssamenwerking (van de AIV)
CVV	Commissie Vrede en Veiligheid (van de AIV)
EU	Europese Unie
INF-verdrag	Intermediate-Range Nuclear Forces-verdrag
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NVMP	Nederlandse Vereniging voor Gezondheidszorg en Vredesvraagstukken
SDG	Sustainable Development Goal
VK	Verenigd Koninkrijk
VN	Verenigde Naties
VS	Verenigde Staten van Amerika

List of abbreviations

AIV	Advisory Council on International Affairs
CEI	European Integration Committee (AIV)
CMR	Human Rights Committee (AIV)
COS	Development Cooperation Committee (AIV)
CVV	Peace and Security Committee (AIV)
EU	European Union
INF Treaty	Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NVMP	Dutch Medical Association for Healthcare and Peace Issues Research
SDGs	Sustainable Development Goals
UK	United Kingdom
UN	United Nations
US	United States

LIJST VAN GEPUBLICEERDE ADVIEZEN*

Alle adviezen en briefadviezen van de AIV zijn op internet te raadplegen op www.aiv-advies.nl

- 1 EUROPA INCLUSIEF, *oktober 1997*
- 2 CONVENTIONELE WAPENBEHEERSING: dringende noodzaak, beperkte mogelijkheden, *april 1998*
- 3 DE DOODSTRAF EN DE RECHTEN VAN DE MENS; recente ontwikkelingen, *april 1998*
- 4 UNIVERSALITEIT VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN CULTURELE VERSCHIEDENHEID, *juni 1998*
- 5 EUROPA INCLUSIEF II, *november 1998*
- 6 HUMANITAIRE HULP: naar een nieuwe begrenzing, *november 1998*
- 7 COMMENTAAR OP DE CRITERIA VOOR STRUCTURELE BILATERALE HULP, *november 1998*
- 8 ASIELINFORMATIE EN DE EUROPESE UNIE, *juli 1999*
- 9 NAAR RUSTIGER VAARWATER: een advies over betrekkingen tussen Turkije en de Europese Unie, *juli 1999*
- 10 DE ONTWIKKELINGEN IN DE INTERNATIONALE VEILIGHEIDSSITUATIE IN DE JAREN NEGENTIG: van onveilige zekerheid naar onzekere veiligheid, *september 1999*
- 11 HET FUNCTIONEREN VAN DE VN-COMMISSIE VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS, *september 1999*
- 12 DE IGC 2000 EN DAARNA: op weg naar een Europese Unie van dertig lidstaten, *januari 2000*
- 13 HUMANITAIRE INTERVENTIE, *april 2000***
- 14 ENKELE LESSEN UIT DE FINANCIËLE CRISES VAN 1997 EN 1998, *april 2000*
- 15 EEN EUROPEES HANDVEST VOOR GRONDRECHTEN?, *mei 2000*
- 16 DEFENSIE-ONDERZOEK EN PARLEMENTAIRE CONTROLE, *december 2000*
- 17 DE WORSTELING VAN AFRIKA: veiligheid, stabiliteit en ontwikkeling, *januari 2001*
- 18 GEWELD TEGEN VROUWEN: enkele rechtsontwikkelingen, *februari 2001*
- 19 EEN GELAAGD EUROPA: de verhouding tussen de Europese Unie en subnationale overheden, *april 2001*
- 20 EUROPESE MILITAIR-INDUSTRIËLE SAMENWERKING, *mei 2001*
- 21 REGISTRATIE VAN GEMEENSCHAPPEN OP HET GEBIED VAN GODSDIENST OF OVERTUIGING, *juni 2001*
- 22 DE WERELDCONFERENTIE TEGEN RACISME EN DE PROBLEMATIEK VAN RECHTSHERSTEL, *juni 2001*
- 23 COMMENTAAR OP DE NOTITIE MENSENRECHTEN 2001, *september 2001*
- 24 EEN CONVENTIE OF EEN CONVENTIONELE VOORBEREIDING: de Europese Unie en de IGC 2004, *november 2001*
- 25 INTEGRATIE VAN GENDERGELIJKHEID: een zaak van verantwoordelijkheid, inzet en kwaliteit, *januari 2002*
- 26 NEDERLAND EN DE ORGANISATIE VOOR VEILIGHEID EN SAMENWERKING IN EUROPA IN 2003: rol en richting, *mei 2002*
- 27 EEN BRUG TUSSEN BURGERS EN BRUSSEL: naar meer legitimiteit en slagvaardigheid voor de Europese Unie, *mei 2002*
- 28 DE AMERIKAANSE PLANNEN VOOR RAKETVERDEDIGING NADER BEKEKEN: voors en tegens van bouwen aan onkwetsbaarheid, *augustus 2002*
- 29 PRO-POOR GROWTH IN DE BILATERALE PARTNERLANDEN IN SUB-SAHARA AFRIKA: een analyse van strategieën tegen armoede, *januari 2003*
- 30 EEN MENSENRECHTENBENADERING VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *april 2003*
- 31 MILITAIRE SAMENWERKING IN EUROPA: mogelijkheden en beperkingen, *april 2003*
- 32 Vervolgadvies EEN BRUG TUSSEN BURGERS EN BRUSSEL: naar meer legitimiteit en slagvaardigheid voor de Europese Unie, *april 2003*
- 33 DE RAAD VAN EUROPA: minder en (nog) beter, *oktober 2003*
- 34 NEDERLAND EN CRISISBEHEERSING: drie actuele aspecten, *maart 2004*
- 35 FALENDE STATEN: een wereldwijde verantwoordelijkheid, *mei 2004***
- 36 PREËMPTIEF OPTREDEN, *juli 2004***
- 37 TURKIJE: de weg naar het lidmaatschap van de Europese Unie, *juli 2004*
- 38 DE VERENIGDE NATIES EN DE RECHTEN VAN DE MENS, *september 2004*
- 39 DIENSTENLIBERALISERING EN ONTWIKKELINGSLANDEN: leidt openstelling tot achterstelling?, *september 2004*
- 40 DE PARLEMENTAIRE ASSEMBLEE VAN DE RAAD VAN EUROPA, *februari 2005*
- 41 DE HERVORMINGEN VAN DE VERENIGDE NATIES: het rapport Annan nader beschouwd, *mei 2005*
- 42 DE INVLOED VAN CULTUUR EN RELIGIE OP ONTWIKKELING: stimulans of stagnatie?, *juni 2005*
- 43 MIGRATIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: de samenhang tussen twee beleidsterreinen, *juni 2005*
- 44 DE NIEUWE OOSTELIJKE BUURLANDEN VAN DE EUROPESE UNIE, *juli 2005*

Previous reports

All reports and advisory letters can be found on www.aiv-advice.nl

- 1 AN INCLUSIVE EUROPE, *October 1997*
- 2 CONVENTIONAL ARMS CONTROL: urgent need, limited opportunities, *April 1998*
- 3 CAPITAL PUNISHMENT AND HUMAN RIGHTS: recent developments, *April 1998*
- 4 UNIVERSALITY OF HUMAN RIGHTS AND CULTURAL DIVERSITY, *June 1998*
- 5 AN INCLUSIVE EUROPE II, *November 1998*
- 6 HUMANITARIAN AID: redefining the limits, *November 1998*
- 7 COMMENTS ON THE CRITERIA FOR STRUCTURAL BILATERAL AID, *November 1998*
- 8 ASYLUM INFORMATION AND THE EUROPEAN UNION, *July 1999*
- 9 TOWARDS CALMER WATERS: a report on relations between Turkey and the European Union, *July 1999*
- 10 DEVELOPMENTS IN THE INTERNATIONAL SECURITY SITUATION IN THE 1990s: from unsafe security to unsecured safety, *September 1999*
- 11 THE FUNCTIONING OF THE UNITED NATIONS COMMISSION ON HUMAN RIGHTS, *September 1999*
- 12 THE IGC AND BEYOND: towards a European Union of thirty Member States, *January 2000*
- 13 HUMANITARIAN INTERVENTION, *April 2000**
- 14 KEY LESSONS FROM THE FINANCIAL CRISES OF 1997 AND 1998, *April 2000*
- 15 A EUROPEAN CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS?, *May 2000*
- 16 DEFENCE RESEARCH AND PARLIAMENTARY SCRUTINY, *December 2000*
- 17 AFRICA'S STRUGGLE: security, stability and development, *January 2001*
- 18 VIOLENCE AGAINST WOMEN: legal developments, *February 2001*
- 19 A MULTI-TIERED EUROPE: the relationship between the European Union and subnational authorities, *May 2001*
- 20 EUROPEAN MILITARY-INDUSTRIAL COOPERATION, *May 2001*
- 21 REGISTRATION OF COMMUNITIES BASED ON RELIGION OR BELIEF, *June 2001*
- 22 THE WORLD CONFERENCE AGAINST RACISM AND THE RIGHT TO REPARATION, *June 2001*
- 23 COMMENTARY ON THE 2001 MEMORANDUM ON HUMAN RIGHTS POLICY, *September 2001*
- 24 A CONVENTION, OR CONVENTIONAL PREPARATIONS? The European Union and the ICG 2004, *November 2001*
- 25 INTEGRATION OF GENDER EQUALITY: a matter of responsibility, commitment and quality, *January 2002*
- 26 THE NETHERLANDS AND THE ORGANISATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE IN 2003: role and direction, *May 2002*
- 27 BRIDGING THE GAP BETWEEN CITIZENS AND BRUSSELS: towards greater legitimacy and effectiveness for the European Union, *May 2002*
- 28 AN ANALYSIS OF THE US MISSILE DEFENCE PLANS: pros and cons of striving for invulnerability, *August 2002*
- 29 PRO-POOR GROWTH IN THE BILATERAL PARTNER COUNTRIES IN SUB-SAHARAN AFRICA: an analysis of poverty reduction strategies, *January 2003*
- 30 A HUMAN RIGHTS BASED APPROACH TO DEVELOPMENT COOPERATION, *April 2003*
- 31 MILITARY COOPERATION IN EUROPE: possibilities and limitations, *April 2003*
- 32 BRIDGING THE GAP BETWEEN CITIZENS AND BRUSSELS: towards greater legitimacy and effectiveness for the European Union, *April 2003*
- 33 THE COUNCIL OF EUROPE: less can be more, *October 2003*
- 34 THE NETHERLANDS AND CRISIS MANAGEMENT: three issues of current interest, *March 2004*
- 35 FAILING STATES: a global responsibility, *May 2004**
- 36 PRE-EMPTIVE ACTION, *July 2004**
- 37 TURKEY: towards membership of the European Union, *July 2004*
- 38 THE UNITED NATIONS AND HUMAN RIGHTS, *September 2004*
- 39 SERVICES LIBERALISATION AND DEVELOPING COUNTRIES: does liberalisation produce deprivation?, *September 2004*
- 40 THE PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE, *February 2005*
- 41 REFORMING THE UNITED NATIONS: a closer look at the Annan report, *May 2005*
- 42 THE INFLUENCE OF CULTURE AND RELIGION ON DEVELOPMENT: stimulus or stagnation?, *June 2005*
- 43 MIGRATION AND DEVELOPMENT COOPERATION: coherence between two policy areas, *June 2005*
- 44 THE EUROPEAN UNION'S NEW EASTERN NEIGHBOURS: *July 2005*

45 NEDERLAND IN DE VERANDERENDE EU, NAVO EN VN, *juli 2005*

46 ENERGIEK BUITENLANDS BELEID: energievoorzieningszekerheid als nieuwe hoofddoelstelling, *december 2005****

47 HET NUCLEAIRE NON-PROLIFERATIETEGIME: het belang van een geïntegreerde en multilaterale aanpak, *januari 2006*

48 MAATSCHAPPIJ EN KRIJGSMACHT, *april 2006*

49 TERRORISMEBESTRIJDING IN MONDIAAL EN EUROPEES PERSPECTIEF, *september 2006*

50 PRIVATE SECTOR ONTWIKKELING EN ARMOEDEBESTRIJDING, *oktober 2006*

51 DE ROL VAN NGO'S EN BEDRIJVEN IN INTERNATIONALE ORGANISATIES, *oktober 2006*

52 EUROPA EEN PRIORITEIT!, *november 2006*

53 BENELUX, NUT EN NOODZAAK VAN NAUWERE SAMENWERKING, *februari 2007*

54 DE OESO VAN DE TOEKOMST, *maart 2007*

55 MET HET OOG OP CHINA: op weg naar een volwassen relatie, *april 2007*

56 INZET VAN DE KRIJGSMACHT: wisselwerking tussen nationale en internationale besluitvorming, *mei 2007*

57 HET VN-VERDRAGSSYSTEEM VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS: stapsgewijze versterking in een politiek geladen context, *juli 2007*

58 DE FINANCIËN VAN DE EUROPESE UNIE, *december 2007*

59 DE INHUUR VAN PRIVATE MILITAIRE BEDRIJVEN: een kwestie van verantwoordelijkheid, *december 2007*

60 NEDERLAND EN DE EUROPESE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *mei 2008*

61 DE SAMENWERKING TUSSEN DE EUROPESE UNIE EN RUSLAND: een zaak van wederzijds belang, *juli 2008*

62 KLIMAAT, ENERGIE EN ARMOEDEBESTRIJDING, *november 2008*

63 UNIVERSALITEIT VAN DE RECHTEN VAN DE MENS: principes, praktijk en perspectieven, *november 2008*

64 CRISISBEHEERSINGSOPERATIES IN FRAGIELE STATEN: de noodzaak van een samenhangende aanpak, *maart 2009*

65 TRANSITIONAL JUSTICE: gerechtigheid en vrede in overgangssituaties, *april 2009***

66 DEMOGRAFISCHE VERANDERINGEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *juli 2009*

67 HET NIEUWE STRATEGISCH CONCEPT VAN DE NAVO, *januari 2010*

68 DE EU EN DE CRISIS: lessen en leringen, *januari 2010*

69 SAMENHANG IN INTERNATIONALE SAMENWERKING: reactie op WRR-rapport 'Minder pretentie, meer ambitie', *mei 2010*

70 NEDERLAND EN DE 'RESPONSIBILITY TO PROTECT': de verantwoordelijkheid om mensen te beschermen tegen massale wreedheden, *juni 2010*

71 HET VERMOGEN VAN DE EU TOT VERDERE UITBREIDING, *juli 2010*

72 PIRATERIJBESTRIJDING OP ZEE: een herijking van publieke en private verantwoordelijkheden, *december 2010*

73 HET MENSENRECHTENBELEID VAN DE NEDERLANDSE REGERING: zoeken naar constanten in een veranderende omgeving, *februari 2011*

74 ONTWIKKELINGSAGENDA NA 2015: millennium ontwikkelingsdoelen in perspectief, *april 2011*

75 HERVORMINGEN IN DE ARABISCHE REGIO: kansen voor democratie en rechtsstaat?, *mei 2011*

76 HET MENSENRECHTENBELEID VAN DE EUROPESE UNIE: tussen ambitie en ambivalentie, *juli 2011*

77 DIGITALE OORLOGVOERING, *december 2011***

78 EUROPESE DEFENSIESAMENWERKING: soevereiniteit en handelingsvermogen, *januari 2012*

79 DE ARABISCHE REGIO, EEN ONZEKERE TOEKOMST, *mei 2012*

80 ONGELIJKE WERELDEN: armoede, groei, ongelijkheid en de rol van internationale samenwerking, *september 2012*

81 NEDERLAND EN HET EUROPEES PARLEMENT: investeren in nieuwe verhoudingen, *november 2012*

82 WISSELWERKING TUSSEN ACTOREN IN INTERNATIONALE SAMENWERKING: naar flexibiliteit en vertrouwen, *februari 2013*

83 TUSSEN WOORD EN DAAD: perspectieven op duurzame vrede in het Midden-Oosten, *maart 2013*

84 NIEUWE WEGEN VOOR INTERNATIONALE MILIEUSAMENWERKING, *maart 2013*

85 CRIMINALITEIT, CORRUPTIE EN INSTABILITEIT: een verkennend advies, *mei 2013*

86 AZIË IN OPMARS: strategische betekenis en gevolgen, *december 2013*

87 DE RECHTSSTAAT: waarborg voor Europese burgers en fundament van Europese samenwerking, *januari 2014*

88 NAAR EEN GEDRAGEN EUROPESE SAMENWERKING: werken aan vertrouwen, *april 2014*

89 NAAR BETERE MONDIALE FINANCIËLE VERBONDENHEID: het belang van een coherent internationaal economisch en financieel stelsel, *juni 2014*

90 DE TOEKOMST VAN DE ARCTISCHE REGIO: samenwerking of confrontatie?, *september 2014*

91 NEDERLAND EN DE ARABISCHE REGIO: principieel en pragmatisch, *november 2014*

92 HET INTERNET: een wereldwijde vrije ruimte met begrensde staatsmacht, *november 2014*

45 THE NETHERLANDS IN A CHANGING EU, NATO AND UN, *July 2005*

46 ENERGISED FOREIGN POLICY: security of energy supply as a new key objective, *December 2005***

47 THE NUCLEAR NON-PROLIFERATION REGIME: the importance of an integrated and multilateral approach, *January 2006*

48 SOCIETY AND THE ARMED FORCES, *April 2006*

49 COUNTERTERRORISM FROM AN INTERNATIONAL AND EUROPEAN PERSPECTIVE, *September 2006*

50 PRIVATE SECTOR DEVELOPMENT AND POVERTY REDUCTION, *October 2006*

51 THE ROLE OF NGOS AND THE PRIVATE SECTOR IN INTERNATIONAL RELATIONS, *October 2006*

52 EUROPE A PRIORITY!, *November 2006*

53 THE BENELUX: THE BENEFITS AND NECESSITY OF ENHANCED COOPERATION, *February 2007*

54 THE OECD OF THE FUTURE, *March 2007*

55 CHINA IN THE BALANCE: towards a mature relationship, *April 2007*

56 DEPLOYMENT OF THE ARMED FORCES: interaction between national and international decision-making, *May 2007*

57 THE UN HUMAN RIGHTS TREATY SYSTEM: strengthening the system step by step in a politically charged context, *July 2007*

58 THE FINANCES OF THE EUROPEAN UNION, *December 2007*

59 EMPLOYING PRIVATE MILITARY COMPANIES: a question of responsibility, *December 2007*

60 THE NETHERLANDS AND EUROPEAN DEVELOPMENT POLICY, *May 2008*

61 COOPERATION BETWEEN THE EUROPEAN UNION AND RUSSIA: a matter of mutual interest, *July 2008*

62 CLIMATE, ENERGY AND POVERTY REDUCTION, *November 2008*

63 UNIVERSALITY OF HUMAN RIGHTS: principles, practice and prospects, *November 2008*

64 CRISIS MANAGEMENT OPERATIONS IN FRAGILE STATES: the need for a coherent approach, *March 2009*

65 TRANSITIONAL JUSTICE: justice and peace in situations of transition, *April 2009**

66 DEMOGRAPHIC CHANGES AND DEVELOPMENT COOPERATION, *July 2009*

67 NATO'S NEW STRATEGIC CONCEPT, *January 2010*

68 THE EU AND THE CRISIS: lessons learned, *January 2010*

69 COHESION IN INTERNATIONAL COOPERATION: response to the WRR (Advisory Council on Government Policy) Report 'Less Pretension, More Ambition', *May 2010*

70 THE NETHERLANDS AND THE RESPONSIBILITY TO PROTECT: the responsibility to protect people from mass atrocities, *June 2010*

71 THE EU'S CAPACITY FOR FURTHER ENLARGEMENT, *July 2010*

72 COMBATING PIRACY AT SEA: a reassessment of public and private responsibilities, *December 2010*

73 THE HUMAN RIGHTS OF THE DUTCH GOVERNMENT: identifying constants in a changing world, *February 2011*

74 THE POST-2015 DEVELOPMENT AGENDA: the millennium development goals in perspective, *April 2011*

75 REFORMS IN THE ARAB REGION: prospects for democracy and the rule of law?, *May 2011*

76 THE HUMAN RIGHTS POLICY OF THE EUROPEAN UNION: between ambition and ambivalence, *July 2011*

77 CYBER WARFARE, *December 2011**

78 EUROPEAN DEFENCE COOPERATION: sovereignty and the capacity to act, *January 2012*

79 THE ARAB REGION, AN UNCERTAIN FUTURE, *May 2012*

80 UNEQUAL WORLDS: poverty, growth, inequality and the role of international cooperation, *September 2012*

81 THE NETHERLANDS AND THE EUROPEAN PARLIAMENT: investing in a new relationship, *November 2012*

82 INTERACTION BETWEEN ACTORS IN INTERNATIONAL COOPERATION: towards flexibility and trust, *February 2013*

83 BETWEEN WORDS AND DEEDS: prospects for a sustainable peace in the Middle East, *March 2013*

84 NEW PATHS TO INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL COOPERATION, *March 2013*

85 CRIME, CORRUPTION AND INSTABILITY: an exploratory report, *May 2013*

86 ASIA ON THE RISE: strategic significance and implications, *December 2013*

87 THE RULE OF LAW: safeguard for European citizens and foundation for European cooperation, *January 2014*

88 PUBLIC SUPPORT FOR THE EUROPEAN UNION: building trust, *April 2014*

89 IMPROVING GLOBAL FINANCIAL COHESION: the importance of a coherent international economic and financial architecture, *June 2014*

90 THE FUTURE OF THE ARCTIC REGION: cooperation or confrontation?, *September 2014*

91 THE NETHERLANDS AND THE ARAB REGION: a principled and pragmatic approach, *November 2014*

92 THE INTERNET: a global free space with limited state control, *November 2014*

- 93 ACS–EU-SAMENWERKING NA 2020: op weg naar een nieuw partnerschap?, *maart 2015*
- 94 INSTABILITEIT ROND EUROPA: confrontatie met een nieuwe werkelijkheid, *april 2015*
- 95 INTERNATIONALE INVESTERINGSBESLECHTING: van ad hoc arbitrage naar een permanent investershof, *april 2015*
- 96 INZET VAN SNELLE REACTIEMACHTEN, *oktober 2015*
- 97 AUTONOME WAPENSISTEMEN: de noodzaak van betekenisvolle menselijke controle, *oktober 2015***
- 98 GEDIFFERENTIEERDE INTEGRATIE: verschillende routes in de EU-samenwerking, *oktober 2015*
- 99 DAADKRACHT DOOR DE DUTCH DIAMOND: ondernemen in het licht van de nieuwe duurzame ontwikkelingsdoelen, *januari 2016*
- 100 GOED GESCHAKELD? Over de verhouding tussen regio en de EU, *januari 2016*
- 101 VEILIGHEID EN STABILITEIT IN NOORDELIJK AFRIKA, *mei 2016*
- 102 DE BESCHERMING VAN DE BURGERBEVOLKING IN GEWAPEND CONFLICT: over gebaande paden en nieuwe wegen, *juli 2016*
- 103 ‘BREXIT MEANS BREXIT’: op weg naar een nieuwe relatie met het VK, *maart 2017*
- 104 DE WIL VAN HET VOLK?: erosie van de democratische rechtsstaat in Europa, *juni 2017*
- 105 IS DE EUROZONE STORMBESTENDIG?: over verdieping en versterking van de EMU, *juli 2017*
- 106 DE TOEKOMST VAN DE NAVO EN DE VEILIGHEID VAN EUROPA, *oktober 2017*
- 107 FUNDAMENTELE RECHTEN IN HET KONINKRIJK: EENHEID IN BESCHERMING. Theorie en praktijk van territoriale beperkingen bij de ratificatie van mensenrechtenverdragen, *juni 2018*
- 108 COALITIEVORMING NA DE BREXIT: Allianties voor een Europese Unie die moderniseert en beschermt, *juli 2018*

Uitgebrachte Briefadviezen

- 1 Briefadvies UITBREIDING EUROPESE UNIE, *december 1997*
- 2 Briefadvies VN-COMITÉ TEGEN FOLTERING, *juli 1999*
- 3 Briefadvies HANDVEST GRONDRECHTEN, *november 2000*
- 4 Briefadvies OVER DE TOEKOMST VAN DE EUROPESE UNIE, *november 2001*
- 5 Briefadvies NEDERLANDS VOORZITTERSCHAP EU 2004, *mei 2003*****
- 6 Briefadvies RESULTAAT CONVENTIE, *augustus 2003*
- 7 Briefadvies VAN BINNENGRENZEN NAAR BUITENGRENZEN - ook voor een volwaardig Europees asiel- en migratiebeleid in 2009, *maart 2004*
- 8 Briefadvies DE ONTWERP-DECLARATIE INZAKE DE RECHTEN VAN INHEEMSE VOLKEN: van impasse naar doorbraak?, *september 2004*
- 9 Briefadvies REACTIE OP HET SACHS-RAPPORT: hoe halen wij de Millennium Doelen?, *april 2005*
- 10 Briefadvies DE EU EN DE BAND MET DE NEDERLANDSE BURGER, *december 2005*
- 11 Briefadvies TERRORISMEBESTRIJDING IN EUROPEES EN INTERNATIONAAL PERSPECTIEF, interim-advies over het folterverbod, *december 2005*
- 12 Briefadvies REACTIE OP DE MENSENRECHTENSTRATEGIE 2007, *november 2007*
- 13 Briefadvies EEN OMBUDSMAN VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *december 2007*
- 14 Briefadvies KLIMAATVERANDERING EN VEILIGHEID, *januari 2009*
- 15 Briefadvies OOSTELIJK PARTNERSCHAP, *februari 2009*
- 16 Briefadvies ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: nut en noodzaak van draagvlak, *mei 2009*
- 17 Briefadvies Kabinetsformatie 2010, *juni 2010*
- 18 Briefadvies HET EUROPESE HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS: beschermer van burgerlijke rechten en vrijheden, *november 2011*
- 19 Briefadvies NAAR EEN VERSTERKT FINANCIËL-ECONOMISCH BESTUUR IN DE EU, *februari 2012*
- 20 Briefadvies NUCLEAIR PROGRAMMA VAN IRAN: naar de-escalatie van een nucleaire crisis, *april 2012*
- 21 Briefadvies DE RECEPTORBENADERING: een kwestie van maatvoering, *april 2012*
- 22 Briefadvies KABINETSFORMATIE 2012: krijgsmacht in de knel, *september 2012*
- 23 Briefadvies NAAR EEN VERSTERKTE SOCIALE DIMENSIE VAN DE EUROPESE UNIE, *juni 2013*
- 24 Briefadvies MET KRACHT VOORUIT: reactie van de Adviesraad Internationale Vraagstukken op de beleidsbrief ‘Respect en recht voor ieder mens’, *september 2013*
- 25 Briefadvies ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: meer dan een definitiekwestie, *mei 2014*
- 26 Briefadvies DE EU-GASAFHANKELIJKHEID VAN RUSLAND: hoe een geïntegreerd EU-beleid dit kan verminderen, *juni 2014*
- 27 Briefadvies FINANCIERING VAN DE INTERNATIONALE AGENDA VOOR DUURZAME ONTWIKKELING, *april 2015*
- 28 Briefadvies DE TOEKOMST VAN SCHENGEN, *maart 2016*
- 29 Briefadvies TOEKOMST ODA, *november 2016*

- 93 ACP-EU COOPERATION AFTER 2020: towards a new partnership?, *March 2015*
- 94 INSTABILITY AROUND EUROPE: confrontation with a new reality, *April 2015*
- 95 INTERNATIONAL INVESTMENT DISPUTE SETTLEMENT: from ad hoc arbitration to a permanent court, *April 2015*
- 96 DEPLOYMENT OF RAPID-REACTION FORCES, *October 2015*
- 97 AUTONOMOUS WEAPON SYSTEMS: the need for meaningful human control, *October 2015**
- 98 DIFFERENTIATED INTEGRATION: different routes to EU cooperation, *October 2015*
- 99 THE DUTCH DIAMOND DYNAMIC: doing business in the context of the new sustainable development goals, *January 2016*
- 100 WELL CONNECTED? On relations between regions and the European Union, *January 2016*
- 101 SECURITY AND STABILITY IN NORTHERN AFRICA, *May 2016*
- 102 THE PROTECTION OF CIVILIANS IN ARMED CONFLICTS: well-trodden paths and new ways forward, *July 2016*
- 103 BREXIT MEANS BREXIT, towards a new relationship with the UK, *March 2017*
- 104 THE WILL OF THE PEOPLE? The Erosion of Democracy under The Rule of Law in Europe, *June 2017*
- 105 IS THE EUROZONE STORMPROOF? On deepening and strengthening the EMU, *July 2017*
- 106 THE FUTURE OF NATO AND EUROPEAN SECURITY, *October 2017*
- 107 FUNDAMENTAL RIGHTS IN THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS: EQUIVALENT PROTECTION IN ALL PARTS OF THE KINGDOM. Theory and practice of territorial limitations on the application of human rights treaties upon ratification, *June 2018*
- 108 FORMING COALITIONS IN THE EU AFTER BREXIT: Alliances for a European Union that modernises and protects, *July 2018*

Advisory letters issued by the Advisory Council on International Affairs

- 1 Advisory letter THE ENLARGEMENT OF THE EUROPEAN UNION, *December 1997*
- 2 Advisory letter THE UN COMMITTEE AGAINST TORTURE, *July 1999*
- 3 Advisory letter THE CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS, *November 2000*
- 4 Advisory letter ON THE FUTURE OF THE EUROPEAN UNION, *November 2001*
- 5 Advisory letter THE DUTCH PRESIDENCY OF THE EU IN 2004, *May 2003****
- 6 Advisory letter THE RESULTS OF THE CONVENTION ON THE FUTURE OF EUROPE, *August 2003*
- 7 Advisory letter FROM INTERNAL TO EXTERNAL BORDERS. recommendations for developing a common European asylum and immigration policy by 2009, *March 2004*
- 8 Advisory letter THE DRAFT DECLARATION ON THE RIGHTS OF INDIGENOUS PEOPLES: from deadlock to breakthrough?, *September 2004*
- 9 Advisory letter OBSERVATIONS ON THE SACHS REPORT: how do we attain the Millennium Development Goals?, *April 2005*
- 10 Advisory letter THE EUROPEAN UNION AND ITS RELATIONS WITH THE DUTCH CITIZENS, *December 2005*
- 11 Advisory letter COUNTERTERRORISM IN A EUROPEAN AND INTERNATIONAL PERSPECTIVE: interim report on the prohibition of torture, *December 2005*
- 12 Advisory letter RESPONSE TO THE 2007 HUMAN RIGHTS STRATEGY, *November 2007*
- 13 Advisory letter AN OMBUDSMAN FOR DEVELOPMENT COOPERATION, *December 2007*
- 14 Advisory letter CLIMATE CHANGE AND SECURITY, *January 2009*
- 15 Advisory letter THE EASTERN PARTNERSHIP, *February 2009*
- 16 Advisory letter DEVELOPMENT COOPERATION: the benefit of and need for public support, *May 2009*
- 17 Advisory letter OPEN LETTER TO A NEW DUTCH GOVERNMENT, *June 2010*
- 18 Advisory letter THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS: protector of civil rights and liberties, *November 2011*
- 19 Advisory letter TOWARDS ENHANCED ECONOMIC AND FINANCIAL GOVERNANCE IN THE EU, *February 2012*
- 20 Advisory letter IRAN’S NUCLEAR PROGRAMME: towards de-escalation of a nuclear crisis, *April 2012*
- 21 Advisory letter THE RECEPTOR APPROACH: a question of weight and measure, *April 2012*
- 22 Advisory letter OPEN LETTER TO A NEW DUTCH GOVERNMENT: the armed forces at risk, *September 2012*
- 23 Advisory letter TOWARDS A STRONGER SOCIAL DIMENSION OF THE EUROPEAN UNION, *June 2013*
- 24 Advisory letter FULL SPEED AHEAD: response by the Advisory Council on International Affairs to the policy letter ‘Respect and justice for all’, *September 2013*
- 25 Advisory letter DEVELOPMENT COOPERATION: beyond a definition, *May 2014*
- 26 Advisory letter THE EU’S DEPENDENCE ON RUSSIAN GAS: how an integrated EU policy can reduce it, *June 2014*

- 30 Briefadvies ASSOCIATIEOVEREENKOMST EU-OEKRAÏNE: de noodzaak tot ratificatie, *december 2016*
- 31 Briefadvies RUSLAND EN DE NEDERLANDSE DEFENSIE-INSPANNINGEN, *maart 2017*
- 32 Briefadvies DE VERTEGENWOORDIGING VAN NEDERLAND IN DE WERELD, *mei 2017*

- 27 Advisory letter FINANCING THE INTERNATIONAL AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT, *April 2015*
- 28 Advisory letter THE FUTURE OF SCHENGEN, *March 2016*
- 29 Advisory letter THE FUTURE OF ODA, *December 2016*
- 30 Advisory letter EU-UKRAINE ASSOCIATION AGREEMENT: the need for ratification, *December 2016*
- 31 Advisory letter RUSSIA AND THE DEFENCE EFFORTS OF THE NETHERLANDS, *March 2017*
- 32 Advisory letter THE DUTCH GOVERNMENT'S PRESENCE ABROAD, *May 2017*

* Alle adviezen zijn ook beschikbaar in het Engels. Sommige adviezen ook in andere talen.

** Gezamenlijk advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV).

*** Gezamenlijk advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Algemene Energieraad (AER).

**** Gezamenlijk briefadvies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ).

* Issued jointly by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the Advisory Committee on Issues of Public International Law (CAVV).

** Joint report by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the General Energy Council.

*** Joint report by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the Advisory Committee on Migration Affairs (ACVZ).

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN

POSTBUS 20061, 2500 EB DEN HAAG

TELEFOON 070.348 51 08 / 60 60

AIV@MINBUZA.NL

AIV-ADVIES.NL

ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

P.O.BOX 20061, 2500 EB THE HAGUE, THE NETHERLANDS

TELEPHONE +31(0)70 348 51 08 / 60 60

AIV@MINBUZA.NL

AIV-ADVICE.NL

Dit jaarverslag is gedrukt op FSC mixed sources papier uit goed beheerde bossen en gecontroleerde bronnen.
This Annual Report is printed on FSC mixed sources paper from well-managed forests and controlled sources.

RIJNSTRAAT 8, POSTBUS 20061, 2500 EB DEN HAAG
TELEFOON 070.3485108/6060 WWW.AIV-ADVIES.NL

P.O.BOX 20061, 2500 EB THE HAGUE, THE NETHERLANDS, WWW.AIV-ADVICE.NL
PHONE +31.70.3485108/6060 E-MAIL AIV@MINBUZA.NL